

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

I betänkandet behandlar konstitutionsutskottet Budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, redogörelsen Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013 (redog. 2013/14:RS2) och 18 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2014. Bland motionerna finns två alternativa budgetförslag: ett från Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna och ett från Sverigedemokraterna. I betänkandet behandlas även riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utrikesutskottet har yttrat sig över propositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen.

Konstitutionsutskottet tillstyrker delvis Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas anslagsmotion och förslagen i budgetpropositionen om anslag för utgiftsområde 1 samt avstyrker Sverigedemokraternas anslagsmotion. Utgifterna för utgiftsområdet uppgår därmed till totalt 12 198 574 000 kronor för 2015. Vidare tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till bemyndigande av avgiftsfinansierad verksamhet och lämnar i denna del förslag till en viss ändring. I övrigt tillstyrker utskottet de förslag som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän har lagt fram, inklusive riksdagsstyrelsens lagförslag.

Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att några av Presstödskommitténs förslag ska vara genomförda tidigare än 2017 och att Presstödsnämnden i lämplig form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Därmed tillstyrks två motionsyrkanden delvis. Övriga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

I betänkandet finns fem reservationer (SD, V) och ett särskilt yttrande (S, MP, V).

Konstitutionsutskottet föreslår vidare att riksdagen lägger Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013 till handlingarna.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning	8
Budgetprocessen i riksdagen	9
Rambeslutsprocessen	9
Uppföljning av regeringens resultatredovisning	10
Betänkandets disposition	10
Utskottets överväganden	11
Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1	11
Propositionen	11
Utskottets ställningstagande	17
Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	18
Propositionen	18
Motionerna	32
Utrikesutskottets yttrande	34
Utskottets ställningstagande	35
Insyn i kungliga hov- och slottsstaten m.m.	37
Motionerna	37
Gällande ordning m.m.	37
Propositionen	40
Tidigare behandling	40
Utskottets ställningstagande	41
Regeringskansliets organisation	42
Motionen	42
Tidigare behandling	42
Utskottets ställningstagande	42
Utrikesförvaltningens organisation m.m.	43
Motionerna	43
Tidigare behandling	43
Utrikesutskottets yttrande	44
Utskottets ställningstagande	44
Presstödet och Presstödsnämnden	45
Motionerna	45
Gällande ordning	46
Propositionen	47
Tidigare utredningar och pågående arbete i Regeringskansliet när det gäller Presstödsnämnden	47
Tidigare behandling	49
Utskottets ställningstagande	49
Tidningen Riksdag & Departement	50
Motionen	50
Tidigare behandling	50
Utskottets ställningstagande	51
Föräldraledighet för statsråd	52
Motionerna	52

Tidigare behandling	52
Utskottets ställningstagande.....	52
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	53
Redogörelsen.....	53
Utskottets ställningstagande.....	53
Reservationer	54
1. Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (SD).....	54
2. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten m.m., punkt 2 (V).....	55
3. Regeringskansliets organisation, punkt 3 (V).....	56
4. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (V).....	56
5. Presstödet och Presstödsnämnden, punkt 5 (SD)	57
Särskilt yttrande.....	58
Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (S, MP, V)	58
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	60
Proposition 2014/15:1	60
Redogörelse 2013/14:RS2.....	61
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	61
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	64
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns och oppositionens anslagsförslag	65
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	66
<i>Bilaga 5</i>	
Reservanternas anslagsförslag	67
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2014/15:UU1y	68

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

a) Avgiftsfinansierad verksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att använda de avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken (1998:808) för att täcka kostnader för prövning, tillsyn och utbildning enligt vad som anges i balken. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 1.

b) Finansiering av stöd till politiska partier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2016. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 2.

c) Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 4.

d) Investeringsplaner för Riksdagsförvaltningen

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplaner för anslagen 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2015–2018. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkterna 5 och 6.

e) Låneram för Riksdagsförvaltningen

Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor och för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkterna 7 och 8.

f) Anslagsfinansiering av JO:s anläggningstillgångar

Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2015 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 10.

g) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för budgetåret 2015 inom utgiftsområdet i enlighet med specifikationen i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkterna 9 och 11, bifaller delvis proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 3 och motion

2014/15:2466 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 och avslår motion

2014/15:2966 av Jonas Åkerlund m.fl. (SD).

Reservation 1 (SD)

2. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:61 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och

2014/15:2494 av Mikael Jansson och David Lång (SD) yrkandena 1–3.

Reservation 2 (V)

3. Regeringskansliets organisation

Riksdagen avslår motion

2014/15:163 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 3 (V)

4. Utrikesförvaltningens organisation m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:81 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9,

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 9,

2014/15:2312 av Sofia Damm (KD) och

2014/15:2400 av Robert Halef (KD).

Reservation 4 (V)

5. Presstödet och Presstödsnämnden

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att några av Presstödskommitténs förslag ska vara genomförda tidigare än 2017 och att Presstödsnämnden i lämplig form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2014/15:2466 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2 och

2014/15:2789 av Per-Ingvar Johnsson (C) samt

avslår motionerna

2014/15:2017 av Christian Holm (M) och

2014/15:2748 av Martin Kinnunen (SD).

Reservation 5 (SD)

6. Tidningen Riksdag & Departement

Riksdagen avslår motion

2014/15:1267 av Martin Kinnunen (SD).

7. Föräldradedighet för statsråd

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1559 av Caroline Szyber (KD) och

2014/15:1680 av Rasmus Ling och Maria Ferm (MP).

8. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2013/14:RS2 till handlingarna.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 11 december 2014

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S)*, Hans Ekström (S)*, Annicka Engblom (M), Jonas Åkerlund (SD), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S)*, Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP)*, Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S)*, Tony Wiklander (SD), Mathias Sundin (FP), Mia Sydow Mölleby (V)*, Tuve Skånberg (KD), Emilia Töyrä (S)* och Berit Högman (S)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition för 2015 i de delar som gäller utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2014/15:1 utg.omr. 1), Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013 (redog. 2013/14:RS2) och 18 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2014.

I nämnda del av budgetpropositionen lämnar regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) förslag om anslag inom utgiftsområdet.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att använda de avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken (1998:808) för att täcka kostnader för prövning, tillsyn och utbildning enligt vad som anges i balken. Regeringen föreslår dessutom att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2016.

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner de föreslagna investeringsplanerna för anslagen 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag och 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2015–2018 samt bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för dels investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor, dels investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän föreslår att riksdagen beslutar att JO för 2015 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och riksdagsstyrelsens lagförslag finns i bilaga 2. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet för 2015 och de avvikelser från dessa som Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i sin anslagsmotion och Sverigedemokraterna föreslår i sin anslagsmotion. I bilaga 4 återfinns utskottets förslag till anslagsfördelning.

Den 18 november 2014 lämnade riksdagsdirektören Kathrin Flossing och medarbetare information om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2013 och budgetförslaget för 2015 m.m.

Den 9 december 2014 lämnade företrädare för Regeringskansliet information om konsekvenserna av olika budgetalternativ.

Konstitutionsutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i budgetpropositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande finns i bilaga 6.

Konstitutionsutskottet har tidigare i höst tagit ställning till utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2015, dvs. till det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I ett yttrande till finansutskottet från den 18 november 2014 (yttr. 2014/15:KU1y) ställde sig utskottet bakom regeringens förslag om ram och avstyrkte de motstående förslagen som lagts fram i två partimotioner (M, C, FP, KD respektive SD). Förslagen i motionerna innebar att ramen för utgiftsområdet skulle minskas i förhållande till regeringens förslag. Finansutskottet beslutade den 27 november 2014 att tillstyrka regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1. Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna respektive Sverigedemokraterna reserverade sig. Den 27 november 2014 beslutade konstitutionsutskottet bl.a. att tillstyrka regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag om anslag för utgiftsområde 1, som uppgick till totalt 12 413 383 000 kronor för 2015 (bet. 2014/15:KU1). Därmed avstyrktes oppositionspartiernas anslagsmotioner. Finansutskottets betänkande om bl.a. utgiftsramarna för 2015 behandlades av riksdagen den 3 december 2014 (bet. 2014/15:FiU1). Riksdagen beslutade att bifalla Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar för 2015, enligt vilket utgifterna för utgiftsområde 1 högst får uppgå till sammanlagt 12 198 574 000 kronor (rskr. 2014/15:29). Beslutet i denna del innebär en minskning av utgiftsramen för utgiftsområdet med 214 809 000 kronor i förhållande till förslaget i budgetpropositionen. Den 4 december 2014 beslutade konstitutionsutskottet att återuppta sitt budgetbetänkande till förnyad behandling.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Rambeslutsprocessen innebär att beslut om statens budget för det närmast följande budgetåret fattas i två steg (11 kap. 18 § riksdagsordningen). I första steget i denna budgetprocess fastställer riksdagen genom ett enda beslut bl.a. en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I andra steget i budgetprocessen fastställer riksdagen genom ett enda beslut hur anslagen för varje utgiftsområde ska fördelas inom utgiftsramen. I detta steg beslutas även om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

Riksdagen behandlade den 3 december 2014 finansutskottets betänkande 2014/15:FiU1, där budgetpropositionens förslag till utgiftsram för bl.a. utgiftsområde 1 behandlas. Summan av de utgifter som hör till utgiftsområdet får högst uppgå till det belopp som riksdagen har beslutat. Riksdagen beslutade att bifalla Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas

och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar för 2015, vilket innebär att utgifterna för utgiftsområde 1 Rikets styrelse högst får uppgå till sammanlagt 12 198 574 000 kronor.

I detta ärende ska konstitutionsutskottet föreslå för riksdagen hur bl.a. anslagen för utgiftsområde 1 ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska som redovisats ovan göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Av 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) följer att regeringen ska i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut inom utskottets ämnesområde (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen. Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1 behandlas först. I efterföljande avsnitt behandlas de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller anslag m.m. inom utgiftsområde 1. Därefter behandlas ett antal motionsförslag som har väckts under den allmänna motionstiden 2014. Förslagen i dessa motioner gäller en rad olika frågor med koppling till några av de ändamål och verksamheter som innefattas i utgiftsområde 1. Slutligen behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013.

Utskottets överväganden

Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1

Propositionen

Inledning

Riksdagen har beslutat om fyra mål inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Dessa mål rör områdena samepolitik, demokratipolitik, nationella minoriteter och medier. Regeringen har fattat beslut om ett generellt mål för området länsstyrelserna. Detta mål är dock inte bundet med riksdagen. Länsstyrelserna har emellertid uppgifter inom ramen för de nationella målen som är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av dessa mål är riksdagsbundna. Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna med riksdagen. Dessa mål behandlas i budgetpropositionen under respektive delområde. Några av målen behandlas dessutom längre fram i detta betänkande under avsnittet Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Det övergripande målet för området samepolitik är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Detta mål fastställdes av riksdagen 2005 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

Regeringens samepolitik redovisas i budgetpropositionen under flera utgiftsområden. Bland dessa kan nämnas utgiftsområdena 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Inom utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslaget 3:1 Sametinget.

Sametinget, som bildades 1993, är en förvaltningsmyndighet inom rennärringsområdet. Det är även ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget. Statsbidrag enligt förordningen (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska administreras av Sametinget. De övergripande målen för Sametinget är enligt sametingslagen att verka för en levande samisk kultur och att ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur.

Målet, resultatredovisningen och politikens inriktning framöver för området samepolitik behandlas samlat i budgetpropositionen under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och bereds således av miljö- och jordbruksutskottet. Samerna är därutöver dock erkända som en nationell minoritet och samiskan är erkänt som ett nationellt minoritetsspråk i Sverige. Området nationella minoriteter behandlas samlat i budgetpropositionen under utgiftsområde 1 och bereds av konstitutionsutskottet. Detta område behandlas närmare längre fram.

Målet för området medier är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna. Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92). Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2015 att ett mål för området medier ska vara att motverka skadlig mediepåverkan och att målet att motverka skadliga inslag i massmedierna ska upphöra att gälla (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17 s. 15).

Området medier omfattar dagspress, radio och television och är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Under utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslagen 8:1 Presstödsnämnden, 8:2 Presstöd och 8:3 Myndigheten för radio och tv. Målet, resultatredovisningen och politikens inriktning framöver för området medier behandlas samlat i budgetpropositionen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och bereds således av kulturutskottet.

Nedan behandlas översiktligt målen, resultatredovisningarna och politikens inriktning framöver för områdena demokratipolitik, nationella minoriteter och länsstyrelserna.

Demokratipolitik

Mål och indikatorer

Området demokratipolitik omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet samt utgifter för tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS). Vidare omfattar området demokratipolitik arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande, ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna, stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen, en ökad demokratisk medvetenhet samt åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Därutöver omfattar området demokratipolitik samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå samt stödet till politiska partier.

Målet för området demokratipolitik är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Av propositionen framgår att målet för området demokratipolitik uppfylls bl.a. genom ett högt och mer jämlikt valdeltagande samt ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna. För att uppnå målet för området demokratipolitik framhålls vidare att medborgarna ska ges stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Andra prioriterade frågor för att uppnå målet för området demokratipolitik är att öka den demokratiska medvetenheten, att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och att stärka arbetet med de mänskliga rättigheterna.

Resultatredovisningen i propositionen görs i förhållande till det övergripande målet för området demokratipolitik och till de resultat som har uppnåtts inom de ovan redovisade prioriterade områdena. Redovisningen sker också i

förhållande till resultatredovisningarna för Valmyndigheten, Justitiekanslern och Datainspektionen. Några andra mål eller indikatorer framgår inte av propositionen.

Resultat och inriktning

När det gäller resultatredovisningen för arbetet med ett högt och mer jämlikt valdeltagande (avsnitt 9.4 i propositionen) redogörs för Valmyndighetens verksamhet och andra vidtagna åtgärder på området i form av bl.a. lagstiftning och informations- och stödinsatser. Valmyndigheten är en förvaltningsmyndighet som ansvarar för att planera och samordna genomförandet av val och nationella folkomröstningar. När det gäller Valmyndighetens arbete framgår det av propositionen att valen under 2014 till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige har medfört betydande arbete för Valmyndigheten. Enligt regeringen har Valmyndighetens arbete under 2013 varit ändamålsenligt, och myndigheten har gjort korrekta prioriteringar i arbetet med att genomföra sina kärnuppgifter. Dock avser regeringen att i början av 2015 genomföra en översyn av Valmyndighetens verksamhet i syfte att uppnå en effektivisering. Regeringen konstaterar vidare i propositionen att valdeltagandet i Sverige vid valen till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige ökade 2014 jämfört med tidigare valår. I propositionen framhåller regeringen att en rad myndigheter har fått i uppdrag att utvärdera gjorda insatser på området. Dessa utvärderingar pågår och regeringen avser att redovisa resultatet därav i budgetpropositionen för 2016. Regeringen konstaterar dock att de insatser som har vidtagits för att öka valdeltagandet har aktualiserat valens och rösträttens betydelse och att det gäller särskilt de åtgärder som har riktats till unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning.

I propositionen finns vidare en redogörelse för bl.a. lagändringar, genomförda åtgärder och pågående utredningar när det gäller arbetet för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna (avsnitt 9.5). Regeringen framhåller i propositionen att villkoren för de politiska förtroendevalda har förändrats under senare år och att kvinnor, unga och utrikes födda är underrepresenterade bland de folkvalda. Utvecklingen visar enligt regeringen på behovet av ytterligare insatser på området.

När det gäller resultatredovisningen för arbetet för stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen (propositionen avsnitt 9.6) redogörs för bl.a. pågående utredningar, demokratiforskning, medborgardialog med stöd av it och i den lokala beslutsprocessen samt EU:s medborgarinitiativ. Enligt regeringen finns det ett brett intresse för delaktighet i politiska beslutsprocesser mellan valen.

I propositionen finns även en redogörelse för genomförda åtgärder och pågående utredningar när det gäller arbetet för en ökad demokratisk medvetenhet (avsnitt 9.7). Enligt regeringen är tilltron till demokratin väl förankrad i det svenska samhället. Det finns dock grupper i samhället och inom EU som har

lågt förtroende för demokratin i Sverige och inom EU. Det finns därför ett fortsatt behov att arbeta för att öka förtroendet för demokratin i dessa grupper.

När det gäller resultatredovisningen för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (propositionen avsnitt 9.8) redogörs för genomförda åtgärder och pågående utredningar. Regeringen framhåller i propositionen att arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ständigt måste pågå och utvecklas för att möta nya hot.

I propositionen finns även en redogörelse för bl.a. olika utredningar, vidtagna åtgärder och rapporter till internationella organ med avseende på kartläggningen om mänskliga rättigheter, arbetet för grundläggande rättigheter inom EU och internationella organs granskning av mänskliga rättigheter och Sveriges rapportering (avsnitt 9.9). Regeringen framhåller i propositionen att de vidtagna åtgärderna kommer att stärka medvetenheten och kunskaperna om mänskliga rättigheter inom den offentliga verksamheten. Det är dock enligt regeringen för tidigt att dra några slutsatser om vilka resultat som har uppnåtts med de insatser som har gjorts.

I propositionen finns även resultatredovisningar för Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter (avsnitt 9.10).

Justitiekanslern hade under 2013 som mål att vaka över tryckfriheten och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Av propositionen framgår att myndigheten med hög kvalitet och effektivitet ska bevaka statens rätt samt att Justitiekanslern ska medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Det är enligt regeringen av vikt att myndigheten fortsätter att bedriva ett utvecklingsarbete för att vidareutveckla verksamheten.

Datainspektionen hade under 2013 som mål att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Av propositionen framgår bl.a. att myndighetens verksamhet främst ska inriktas på dels områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, dels nya företeelser och användningsområden av teknik. Vidare ska myndigheten prioritera de områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stora.

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i delvis nya uppgifter, ett omfattande uppdrag och ett föränderligt och växande arbetsfält har Datainspektionen enligt regeringen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

I budgetpropositionen finns en redogörelse för olika satsningar inom området demokratipolitik. Bland annat framhåller regeringen arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Nationella minoriteter

Mål och indikatorer

Området nationella minoriteter omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Den verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom bl.a. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

Målet för området nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

I propositionen framhåller regeringen att målet för området nationella minoriteter ska följas upp inom tre delområden: diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272). Propositionen innehåller inga resultatindikatorer för regeringens politik när det gäller nationella minoriteter. Resultatredovisningen och bedömningarna i propositionen grundas i huvudsak på rapporter från Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget.

Resultat och inriktning

I propositionen redovisas dels hur lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk efterlevs, dels hur väl Sveriges internationella åtaganden uppfylls. Det finns vidare en redogörelse för resultatet av insatser inom de ovan nämnda delområdena.

När det gäller delområdet diskriminering och utsatthet redogörs i propositionen (avsnitt 10.4.2) för Diskrimineringsombudsmannens arbete, särskilda insatser för romsk inkludering och jämställdhetsstrategin inom minoritetspolitiken och inom strategin för romsk inkludering. Vidare finns när det gäller delområdet inflytande och delaktighet en redogörelse över bl.a. samrådsmöten och samrådsformer samt statsbidrag till företrädare för de nationella minoriteterna (avsnitt 10.4.2). När det gäller delområdet språk och kulturell identitet finns i propositionen (avsnitt 10.4.2) en redogörelse för insatser för kultur, språkvård och revitalisering. Vidare finns en redogörelse över särskilda insatser för romsk inkludering (avsnitt 10.4.2).

Regeringen konstaterar i propositionen att de insatser som har gjorts bl.a. har bidragit till att det på kommunal nivå finns en större medvetenhet om nationella minoriteters rättigheter. Vidare har enligt regeringen lagstiftningen på området lett till att myndigheter, landsting och kommuner på ett mer aktivt sätt än tidigare arbetar med dessa rättigheter. Enligt regeringen återstår dock en hel del att göra på området. Bland annat krävs ytterligare insatser för att sprida kunskap om gällande lagstiftning, och det behövs en långsiktighet i myndigheters och kommuners arbete med romsk inkludering.

I budgetpropositionen finns en redogörelse för olika satsningar inom området nationella minoriteter.

Länsstyrelserna

Mål och indikatorer

Länsstyrelserna är statens regionala företrädare. Det finns 21 länsstyrelser och de har bl.a. uppgifter i fråga om livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennärsfrågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportsmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter avseende samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Målet för området länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet gäller för samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Som redovisats tidigare har länsstyrelserna uppgifter inom ramen för nationella mål. Dessa mål är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av målen är bundna med riksdagen. Målen återfinns under respektive utgiftsområde.

Resultatredovisningen för länsstyrelserna avser deras verksamheter inom samtliga berörda utgiftsområden och utgår i huvudsak från de uppgifter som ålagts länsstyrelserna i regleringsbrevet för 2013.

I regleringsbrevet för 2013 har länsstyrelserna fått i uppdrag att identifiera ett antal indikatorer inom olika verksamhetsområden för att tydliggöra hur länsstyrelserna bidrar till att uppfylla målet för området länsstyrelserna. I årsredovisningen för 2013 redovisar länsstyrelserna värden för de 11 indikatorer som har tagits fram. Tidsserien för indikatorerna är 2011–2013, men för ett fåtal indikatorer saknas värden för 2013.

Resultat och inriktning

Av propositionen framgår att resultatredovisningen utgår från bl.a. sju av länsstyrelsernas verksamhetsområden enligt förordningen med länsstyrelseinstruktion. Områdena har bl.a. valts utifrån deras storleksmässiga betydelse för länsstyrelsernas totala verksamhet. Resultatredovisningen delas således upp i sju avsnitt: a) samordnings- och sektorsövergripande arbete, b) naturvård och miljöskydd, c) lantbruk och landsbygd, livsmedelskontroll samt djurskydd, d) hållbar samhällsplanering och bostadsmarknad, e) integration, migration och mänskliga rättigheter, f) jämställdhet samt g) krisberedskap. Därutöver finns en redovisning av ärendehandläggning och service, personal och kompetens samt ekonomi och finansiering (avsnitt 8.4.2).

När det gäller analyser och slutsatser av resultatredovisningen konstaterar regeringen bl.a. att verksamheten i länsstyrelserna bedöms ha bedrivits på ett tillfredsställande sätt, att de flesta av länsstyrelsernas verksamheter har kunnat genomföras likvärdigt eller på ett bättre sätt än 2012 och att det finns delar av länsstyrelsernas verksamhet som behöver förbättras.

I propositionen redogör regeringen även för sina genomförda och planerade åtgärder samt utredningsuppdrag. Vidare anges i propositionen att länsstyrelsernas verksamhet i stor utsträckning också påverkas av de politiska inriktningar som anges för andra utgiftsområden och som redovisas under respektive utgiftsområde.

I budgetpropositionen finns en redogörelse för prioriterade satsningar inom området länsstyrelserna. Bland annat framhåller regeringen länsstyrelsernas miljöarbete.

Utskottets ställningstagande

Det som redovisas i budgetpropositionen om områdena demokratipolitik, nationella minoriteter och länsstyrelserna ger i detta sammanhang inte anledning till något uttalande från konstitutionsutskottets sida.

Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns förslag och delvis i enlighet med Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas förslag till anslagsfördelning respektive regeringens förslag, lämnar med en justering de bemyndiganden som regeringen och riksdagsstyrelsen har begärt, antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen, godkänner två investeringsplaner och beslutar att riksdagens ombudsmän får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Sverigedemokraternas anslagsmotion avslås.

Jämför reservation 1 (SD) och särskilt yttrande (S, MP, V).

Propositionen

Kungliga hov- och slottsstaten

Verksamheten

Anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten ska användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner, inklusive utgifter för kungafamiljen. Därutöver ska anslaget användas för Kungliga hov- och slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kungliga Hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation som i dagligt tal kallas hovet och som har till huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. En annan uppgift är att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten. I budgetsammanhang delas hovet in i Kungliga hovstaten (hovstaten) och Kungliga slottsstaten (slottsstaten).

De anslagsmedel som avser hovstaten uppgick under 2013 till ca 63 miljoner kronor. Från denna del av anslaget finansieras kostnader för bl.a. representation, statsbesök, resor, transporter och personal. Anslaget täcker även sådana levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefsfunktionen.

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Husgerådskammaren svarar för förvaltningen, underhållet och vården av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ståthållarämbetet svarar för tillsynen och förvaltningen av de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Därutöver

ansvarar ämbetet för visningsverksamheten vid de kungliga slotten. De anslagsmedel som avser slottsstaten uppgick 2013 till ca 61 miljoner kronor.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 766 000 kronor (under 2012 uppgick det till 1 057 000 kronor och under 2011 till 1 055 000 kronor).

Den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Revisionen utförs av en extern revisor vars bedömning är att årsredovisningen för hovstaten i allt väsentligt är rättvisande.

Riksrevisionen, som har granskat slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2013, bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten ska uppgå till 127 522 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 614 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. motsvarar uppräkningsningen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Verksamheten

Anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska användas för arvoden och reseersättningar till riksdagens ledamöter, pensioner och ekonomiskt stöd till före detta riksdagsledamöter och EU-parlamentariker och stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Anslaget ska även användas för talmannens verksamhet, resor och representation samt för utskottens besök, resor och utfrågningar. Därutöver ska anslaget täcka kostnader för internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete. Kostnader för språkutbildning till riksdagens ledamöter samt bidrag till föreningar i riksdagen ryms också inom anslaget.

Av propositionen framgår bl.a. att riksdagen som det främsta demokratiska statsorganet har konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratiens idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i EU.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen samt särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 56 409 000 kronor (under 2012 uppgick det till 36 227 000 kronor och under 2011 till 12 808 000 kronor).

Lagändring

Stödet till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen regleras i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas

arbete i riksdagen. Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett månatligt belopp per person i enlighet med nämnda lag. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Riksdagsstyrelsen föreslår i budgetpropositionen att 10 § lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ändras på så sätt att det görs en uppräknings av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare med ca 2,3 procent från nuvarande 56 600 kronor till 57 900 kronor. För ovanstående ändamål föreslås därför också att nivån på anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. höjs med 5 444 000 kronor för stödet till partigrupperna i riksdagen. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ska uppgå till 851 870 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 9 215 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket utöver den ovan nämnda ökningen av månadsbeloppet för stödet till politiska sekreterare även inkluderar pris- och löneomräkning. Enligt riksdagsstyrelsen bör det preliminärt tilldelade anslaget för 2015 – med reservation för uppräknings av stödet till politiska sekreterare – kunna rymma den ordinarie verksamheten. Därutöver bör det enligt riksdagsstyrelsen för 2015 finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag för anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Riksdagens förvaltningsanslag

Verksamheten

Anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag ska användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolorna. Därutöver ska anslaget användas till kostnader för stipendier till skolorna samt kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet, och den har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen. Förvaltningens huvuduppgift är att ge stöd vid behandlingen av riksdagens ärenden och att tillhandahålla de resurser och den service som behövs för kammarens, utskottens och de övriga riksdagsorganens verksamhet. Riksdagsförvaltningen ska dessutom informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU. Vidare ska myndigheten handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter och ansvara för säkerhet, fredstida krishantering i riksdagen och de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i bl.a. riksdagsordningen.

Den 18 november 2014 besökte riksdagsdirektören Kathrin Flossing med medarbetare konstitutionsutskottets sammanträde och lämnade bl.a. informat-

ion om pågående arbete inom Riksdagsförvaltningen med att utveckla och förbättra informationen om riksdagens arbete och beslut och om resultatet av en organisationsförändring inom Riksdagsförvaltningen när det gäller EU-informationen till allmänheten. Bland annat uppgavs att det pågår ett arbete med att förbättra riksdagens webbplats och att detta arbete ska vara klart i mars 2015. Det framkom vidare att det pågår ett arbete med att se över organisationsförändringen inom Riksdagsförvaltningen när det gäller EU-informationen till allmänheten och att detta arbete beräknas vara klart vid årsskiftet.

Enligt riksdagsstyrelsen har Riksdagsförvaltningen under 2013 i allt väsentligt utfört de uppdrag som ålagts myndigheten, och resultatet är tillfredsställande. Vidare har Riksdagsförvaltningen säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt regeringsformen och riksdagsordningen.

För en mer utförlig redogörelse av arbetet i riksdagen hänvisas till Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013 (redog. 2013/14:RS2) och utskottens egna verksamhetsberättelser.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 28 731 000 kronor (under 2012 uppgick det till 34 350 000 kronor och under 2011 till 61 811 000 kronor).

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2013.

Anslaget m.m.

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag ska uppgå till 705 646 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en minskning med 11 698 000 kronor jämfört med innevarande år. Minskningen motsvarar i huvudsak det belopp som för innevarande budgetår engångsvis tillfördes anslaget för att täcka bl.a. utgifter i samband med valen 2014 till Europaparlamentet och till riksdagen. För 2015 bör det enligt riksdagsstyrelsen finnas en anslagskredit för anslaget på högst 3 procent av anvisat anslag. Därutöver bör det enligt riksdagsstyrelsen för 2015 beviljas en räntekontokredit på högst 10 procent av myndighetens totala anslagsutrymme.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag för 2015–2018. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag*Miljoner kronor*

	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Anläggningstillgångar	36,6	28,6	37,2	40,0	40,0	40,0
Summa investeringar	36,6	28,6	37,2	40,0	40,0	40,0
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	36,6	28,6	37,2	40,0	40,0	40,0
Summa finansiering	36,6	28,6	37,2	40,0	40,0	40,0

Nivån på de investeringar som föreslås genomföras under perioden 2015–2018 beräknas ligga på samma nivå som tidigare år.

*Riksdagens fastighetsanslag***Verksamheten**

Anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag ska användas för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det ska också användas för kostnader för renovering och underhåll, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, fast inredning och konst samt it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslaget m.m.

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag ska uppgå till 90 000 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 10 000 000 kronor jämfört med innevarande år. Riksdagsförvaltningen avser att årligen återkomma med eventuella justeringar av denna nivå. För 2015 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2015–2018. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag*Miljoner kronor*

	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Anläggningstillgångar, fastigheter	11,5	10,0	15,0	10,0	10,0	10,0
Underhåll och renove- ringsplan, fastigheter	160,2	80,0	25,0	40,0	40,0	40,0
Summa investeringar	171,7	90,0	40,0	50,0	50,0	50,0
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	171,7	90,0	40,0	50,0	50,0	50,0
Summa finansiering	171,7	90,0	40,0	50,0	50,0	50,0

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2015–2018 baseras på nuvarande planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter.

*Riksdagens ombudsmän (JO)***Verksamheten**

Anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) ska användas för JO:s förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Riksdagens ombudsmän har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar (13 kap. 6 § regeringsformen och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän). Det främsta syftet med JO:s verksamhet är att främja rättssäkerheten.

Av budgetpropositionen framgår att de övergripande målen för JO:s verksamhet är bl.a. att genom tillsyn över efterlevnaden av lagar och andra författningar hos dem som utövar offentlig verksamhet främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen och att främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner. Till de övergripande målen hör vidare att fullgöra de uppgifter som ankommer på det nationella besöksorganet National Preventive Mechanism enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Föränta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (OPCAT). Därtill kommer att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv och att handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå.

I propositionen framhåller JO att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Enligt JO har denna verksamhet också prioriterats under 2013. Vidare framhålls i propositionen att ärendebalansen och antalet ärenden i balans som är äldre än ett år har minskat 2013

jämfört med föregående år. JO konstaterar vidare att målet för inspektionsverksamheten har nåtts och att det är myndighetens bedömning att ärendehandläggningen har hållit samma höga kvalitet som under tidigare år.

För en mer utförlig redogörelse av JO:s arbete hänvisas till myndighetens ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2012-07-01–2013-06-30 samt till årsredovisningen för 2013. Justitieombudsmännens ämbetsberättelse bereds av konstitutionsutskottet i ett separat betänkande (bet. 2014/15:KU11).

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 10 911 000 kronor (under 2012 uppgick det till 12 039 000 kronor och under 2011 till 10 695 000 kronor).

Riksrevisionen har för 2013 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

Anslaget m.m.

JO föreslår att anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO) ska uppgå till 86 242 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 1 082 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket huvudsakligen motsvarar uppräkningsen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning.

Därutöver föreslår JO att riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän för 2015 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Sametinget

Verksamheten

Anslaget 3:1 Sametinget ska användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till –24 000 kronor (under 2012 uppgick det till 128 000 kronor och under 2011 till 3 967 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 3:1 Sametinget ska uppgå till 40 511 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 2 192 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. beror på en permanent och årlig förstärkning av anslaget med 2 000 000 kronor.

Regeringskansliet m.m.

Verksamheten

Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget ska även täcka utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Målet för Regeringskansliet är att vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

I propositionen finns en redogörelse för Regeringskansliets verksamhet under 2013. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2013 tillsammans 4 584 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna), varav ca 4 procent var anställda enligt det s.k. politikeravtalet. Antalet tjänstgörande minskade med 45 personer under 2013.

Av propositionen framgår att den 1 augusti 2014 bestod utrikesrepresentationen av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat samt 7 representationer och delegationer.

Mellan den 1 januari 2000 och 1 augusti 2014 beslutade regeringen att öppna 23 ambassader och 4 karriärkonsulat. För samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Regeringen har ambitionen att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 457 283 000 kronor (under 2012 uppgick det till 387 061 000 kronor och under 2011 till 460 339 000 kronor).

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2013 i allt väsentligt är rättvisande.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska uppgå till 6 885 671 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 42 140 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. beror på pris- och löneomräkning och förändringar av valutakurser och lokalkostnader i utlandet.

Länsstyrelserna m.m.

Verksamheten

Anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till samverkansorgan och landsting för de uppgifter som dessa har övertagit från länsstyrelserna enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen och lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Vidare ska anslaget användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Därutöver ska anslaget täcka utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Nord, Sverige–Norge, Botnia–Atlantica och Norra Periferin samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjudus enligt Laponiaförordningen (2011:840). Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 42 811 000 kronor (under 2012 uppgick det till 46 847 000 kronor och under 2011 till 20 160 000 kronor).

Anslaget m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ska uppgå till 2 561 405 000 kronor för 2015, vilket innebär en ökning med 38 888 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

För att stärka länsstyrelsernas miljöarbete föreslår regeringen att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. tillförs ett årligt tillskott om 25 000 000 kronor fr.o.m. 2015. Det föreslagna tillskottet ska användas i länsstyrelsernas arbete med bl.a. skyddet av värdefull natur, miljötillsynen och det strategiska miljöarbetet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.

Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att använda de avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken för att täcka kostnader för prövning, tillsyn och utbildning enligt vad som anges i balken. I denna del hänvisar regeringen till 27 kap. 1 § första stycket miljöbalken. Enligt den bestämmelsen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, och meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap. miljöbalken om kemiska produkter och biotekniska organismer. I propositionen framhåller regeringen att något bemyndigande att få disponera avgifterna inte har getts. Eftersom avgifterna tas ut i syfte att täcka vissa kostnader anser regeringen att avgifterna bör få disponeras i verksamheten. Därmed främjas enligt regeringen möjligheterna till högre effektivitet och service samtidigt som förutsättningarna för en god styrning och kontroll av verksamheten ökar.

Regeringskansliet har skriftligen kommit in med kompletterande uppgifter när det gäller förslaget till bemyndigande i budgetpropositionen (dnr 859-2014/15). Av dessa kompletteringar framgår bl.a. följande. Enligt 27 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgifter för myndigheters kostnader för utbildning om kemiska produkter och biotekniska organismer. I Sverige gäller sedan mitten av 1980-talet ett krav på att yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel ska ha genomgått en särskild utbildning för att vara behöriga att använda växtskyddsmedel. Utbildningskravet finns i 2 kap. 11–17 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel. Utbildningarna tillhandahålls av länsstyrelserna, som även tar ut en avgift för dessa. Något bemyndigande att få disponera dessa avgifter har inte lämnats. Omfattningen av utbildningsverksamheten varierar från år till år och mellan olika delar av landet. År 2015 tillkommer krav på att även distributörer måste genomgå en utbildning. Det finns 22 500 användare och 5 000 distributörer, och avgiftsintäkterna för verksamheten kommer i förhållande till de tidigare avgiftsintäkterna att öka marginellt. Eftersom utbildningskravet utökas 2015 klargör regeringen bemyndigandet genom att begära ett riksdagsbeslut. Det är fråga om en marginell ökning av intäkterna. Avgifterna ska finansiera verksamheten, och

full kostnadstäckning ska gälla. Om avgifterna kan disponeras i verksamheten innebär detta att utbudet av utbildningar lättare kan anpassas till efterfrågan. Detta leder också till högre effektivitet och bättre service för dem som berörs av utbildningskraven. Utbildningsverksamheten är en avgränsad verksamhet som kan särredovisas, styras och följas upp även om avgiftsintäkterna disponeras i verksamheten. Intäkterna beräknas uppgå till 15 000 000 kronor per år. Nu aktuell verksamhet har aldrig finansierats över länsstyrelsernas förvaltningsanslag, och det föreslagna bemyndigandet innebär inte något tillskott av medel till länsstyrelserna.

Allmänna val och demokrati

Verksamheten

Anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska användas för utgifter för val, utveckling och uppföljning av demokratipolitiken samt åtgärder för att dels värna demokratin mot våldsbejakande extremism, dels främja de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Därutöver ska anslaget täcka de administrationskostnader som är en förutsättning för att göra insatser inom området. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 5 317 000 kronor (under 2012 uppgick det till 6 165 000 kronor och under 2011 till 18 784 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati ska uppgå till 52 340 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en minskning med 579 000 000 kronor jämfört med innevarande år. Minskningen motsvarar i huvudsak det belopp som för innevarande budgetår engångsvis tillfördes anslaget för att täcka bl.a. utgifter i samband med valen 2014 till Europaparlamentet och till riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige.

Till följd av arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism föreslås en årlig ökning av anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati med 16 000 000 kronor fr.o.m. 2015.

Justitiekanslern

Verksamheten

Anslaget 6:2 Justitiekanslern ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 1 848 000 kronor (under 2012 uppgick det till 1 682 000 kronor och under 2011 till -36 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:2 Justitiekanslern ska uppgå till 39 923 000 kronor för 2015, vilket motsvarar en ökning med 260 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Datainspektionen***Verksamheten**

Anslaget 6:3 Datainspektionen ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 4 204 000 kronor (under 2012 uppgick det till 765 000 kronor och under 2011 till 434 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:3 Datainspektionen ska uppgå till 44 033 000 kronor för 2015, vilket motsvarar en ökning med 243 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Svensk författningssamling***Verksamheten**

Anslaget 6:4 Svensk författningssamling ska användas för utgifter för den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling till kommuner samt landstings- och kommunbibliotek.

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:4 Svensk författningssamling ska uppgå till 1 300 000 kronor för 2015, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

*Valmyndigheten***Verksamheten**

Anslaget 6:5 Valmyndigheten ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till -208 000 kronor (under 2012 uppgick det till 1 057 000 kronor och under 2011 till 527 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:5 Valmyndigheten ska uppgå till 19 039 000 kronor för 2015, vilket motsvarar en ökning med 107 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

Stöd till politiska partier

Verksamheten

Anslaget 6:6 Stöd till politiska partier ska användas för utgifter till stöd för de politiska partierna.

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag och delas ut som ett bidrag per riksdagsplats. Resultatet i de senaste två valen räknas. Bidraget är för närvarande 333 300 kronor per plats och år. Kanslistödet lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen betalas ut av Partibidragsnämnden.

Den 1 april 2014 trädde lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier i kraft (prop. 2013/14:70, bet. 2013/14:KU35, rskr. 2013/14:163). Lagen är ny och gäller för partier som deltar i val till riksdagen eller Europaparlamentet. Syftet med lagen är att trygga allmänhetens insyn i hur partier och valkandidater finansierar sin politiska verksamhet och sina personvalskampanjer.¹

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 1 347 000 kronor (under 2012 uppgick det till 597 000 kronor och under 2011 till 97 000 kronor).

Anslaget m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 6:6 Stöd till politiska partier ska uppgå till 171 200 000 kronor för 2015, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

I propositionen anför regeringen att det enligt lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndiganden för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2016.

Åtgärder för nationella minoriteter

Verksamheten

Anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska användas för utgifter till åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget ska vidare täcka Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt utgifter för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver ska anslaget användas för

¹ I juni 2014 beslutade regeringen att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att analysera vissa frågor om insyn i partiernas och valkandidaternas finansiering (dir. 2014:90). Syftet med översynen är att åstadkomma ett sammanhållet och väl avvägt regelverk för insyn i partifinansiering. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2016.

utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetspråk till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamheter som främjar regeringens minoritetspolitik. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 715 000 kronor (under 2012 uppgick det till 1 902 000 kronor och under 2011 till 2 588 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter ska uppgå till 102 917 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en ökning med 6 000 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket beror på en permanent och årlig förstärkning av anslaget med 6 000 000 kronor.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Verksamheten

Anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Vidare ska anslaget täcka utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 143 000 kronor (under 2012 uppgick det till 157 000 kronor och under 2011 till 0 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer ska uppgå till 16 500 000 kronor för 2015, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

Presstödsnämnden

Verksamheten

Anslaget 8:1 Presstödsnämnden ska användas för nämndens förvaltningsutgifter.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Vidare publicerar nämnden årligen skriften Dagspressens ekonomi, som beskriver utvecklingen på dagspressmarknaden.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 206 000 kronor (under 2012 uppgick det till 110 000 kronor och under 2011 till 475 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 8:1 Presstödsnämnden ska uppgå till 6 842 000 kronor för 2015, vilket motsvarar en ökning med 92 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Presstöd***Verksamheten**

Anslaget 8:2 Presstöd ska användas för statsbidrag till presstöd.

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagspressmarknaden. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 40 609 000 kronor (under 2012 uppgick det till 31 110 000 kronor och under 2011 till –425 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 8:2 Presstöd ska uppgå till 567 119 000 kronor för 2015. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år.

*Myndigheten för radio och tv***Verksamheten**

Anslaget 8:3 Myndigheten för radio och tv ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för bl.a. tillstånd, avgifter och registrering samt tillsyn som rör tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och ljud-radiosändningar.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 817 000 kronor (under 2012 uppgick det till 171 000 kronor och under 2011 till 937 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 8:3 Myndigheten för radio och tv ska uppgå till 25 815 000 kronor 2015, vilket motsvarar en ökning med 126 000 kronor (inklusive bl.a. pris- och löneomräkning) jämfört med innevarande år.

*Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information***Verksamheten**

Anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Det ska även täcka utgifter för kommunikationsinsatser på EU-området, utgifter för att medfinansiera medel från EU och utgifter för statsbidrag till verksamheter som belyser EU:s framtidsfrågor och den administration som motiveras av detta. Vidare

ska anslaget användas för insatser för att främja rekrytering av svenska medborgare till EU:s institutioner.

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) är en myndighet vars målsättning är att ta fram forskningsrapporter, analyser och annat underlag som rör utvecklingen inom EU och göra detta tillgängligt för beslutsfattare på olika nivåer samt aktivt delta i och skapa internationellt forskningsutbyte. Regeringen beslutade 2012 att Sieps verksamhet fr.o.m. den 1 januari 2013 även ska omfatta tillhandahållandet av utbildningar i ämnen som rör EU som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen.

Regeringen bedömer att Sieps framgångsrikt har genomfört de uppdrag som anges i myndighetens instruktion.

Anslagssparandet uppgick under 2013 till 553 000 kronor (under 2012 uppgick det 152 000 kronor och under 2011 till –46 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information ska uppgå till 17 488 000 kronor för 2015. Förslaget innebär en minskning med 2 918 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket inkluderar pris- och löneomräkning och en anslagsminskning. I syfte att skapa reformutrymme inom andra prioriterade områden föreslår regeringen att anslaget ska minska med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2015.

Motionerna

M, C, FP och KD²

I kommittémotion 2014/15:2466 yrkande 1 föreslår Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) att anslaget 3:1 Sametinget för 2015 ska vara 2 000 000 kronor lägre än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att anslaget endast ska öka i den utsträckning som föranleds av pris- och löneomräkning.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. för 2015 ska vara 186 800 000 kronor lägre än regeringens förslag i propositionen. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag rymmer såväl neddragningar som satsningar. För att delvis finansiera en ökning av försvarsanslaget (utg.omr. 6) föreslås en neddragning av anslaget till Regeringskansliet med 200 000 000 kronor. Vidare föreslås en neddragning av anslaget med 5 000 000 kronor för att finansiera en permanent och årlig satsning på den s.k. Kulturbryggan (utg.omr. 17). Dessa neddragningar ska dock ställas mot de satsningar om sammanlagt 18 200 000 kronor som föreslås. Bland annat föreslås en satsning om 3 000 000 kronor på ryskspråkig utsänd personal och en satsning om 15 000 000 kronor på säkerhetshöjande åtgärder vid utlandsmyndigheterna. Vidare föreslås en satsning om 200 000 kronor på att fortsätta en

² Ledamöterna från Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet lämnat viss kompletterande information till förslagen i motionen.

studie över företagsklimatet i Sverige som Världsbanken gör på regeringens uppdrag.

Motionärerna föreslår även att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. för 2015 ska vara 27 000 000 kronor lägre än regeringens förslag i propositionen. De motiverar skillnaden i förhållande till regeringens förslag med att de inte står bakom den av regeringen föreslagna satsningen om 25 000 000 kronor på medel till visst merarbete inom miljöområdet m.m. Motionärerna vill i likhet med regeringen satsa pengar i ett projekt för ökad gemensam e-förvaltning (prop. 2014/15:1 utg.omr. 22). Eftersom den satsning som Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna föreslår är större än regeringens föreslås, för att finansiera detta, att anslaget till länsstyrelserna ska vara ytterligare 2 000 000 kronor lägre än vad regeringen föreslår.

Därutöver föreslås att anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati för 2015 ska vara 4 000 000 kronor lägre än regeringens förslag i propositionen. I denna del föreslår motionärerna i likhet med regeringen en ökning av anslaget, bl.a. för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Regeringen föreslår för detta ändamål en ökning av anslaget med 16 000 000 kronor medan motionärerna föreslår en ökning om 12 000 000 kronor.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 8:1 Presstödsnämnden för 2015 ska avskaffas och att anslaget 8:3 Myndigheten för radio och tv för 2015 ska vara 8 833 000 kronor högre än regeringens förslag i propositionen. I motionen anges att Presstödsnämnden bör införlivas i Myndigheten för radio och tv, att det anslag som regeringen föreslår för Presstödsnämnden om 6 842 000 kronor bör överföras till Myndigheten för radio och tv och att anslaget till Myndigheten för radio och tv därutöver bör vara 1 991 000 kronor högre än regeringens förslag i propositionen. Den föreslagna ökningen motiveras med att myndigheten delvis har fått ett förtydligt uppdrag (jfr prop. 2012/13:164 s. 100 f.). För 2014 har detta finansierats genom en utökad anslagskredit. Regeringen skriver i budgetpropositionen att den avser att i ändringsbudget för 2015 återkomma med förslag om en reell förstärkning av anslaget som syftar till att täcka merutgifterna för både 2014 och 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 1 s. 98). Förslaget i motionen innebär att anslaget redan nu ska förstärkas med 991 000 kronor som avser 2014 och 1 000 000 kronor som avser 2015.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information för 2015 ska vara 3 000 000 kronor högre än regeringens förslag i propositionen. I denna del vänder sig motionärerna mot regeringens förslag att minska anslaget med motsvarande belopp.

SD

Jonas Åkerlund m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2014/15:2966 att anslaget 3:1 Sametinget för 2015 ska öka med 10 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen, att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. för 2015 ska minska med 286 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i

propositionen, att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. för 2015 ska öka med 20 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen, att anslaget 6:6 Stöd till politiska partier för 2015 ska minska med 17 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen och att anslaget 8:2 Presstödet ska minska med 141 780 000 kronor jämfört med regeringens förslag i propositionen. I motionen anges att länsstyrelserna bör få ett ökat stöd med uppdraget att intensifiera djurskyddskontrollerna och att det bör införas en successiv avtrappning av presstödet.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. i den del som avser utrikesrepresentationen.

Utskottet framhåller att Sveriges representation utomlands är en viktig fråga för vårt lands utrikes-, säkerhets-, bistånds-, och näringspolitik. Enligt utskottet är en väl rustad utrikesförvaltning, både på Utrikesdepartementet i Stockholm och på plats ute i världen, en förutsättning för att kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att kunna förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet och kontinuitet i en modern utrikesförvaltning är det också enligt utskottet viktigt att slå vakt om Utrikesdepartementets möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser.

Av yttrandet framgår att utskottet har informerats av Utrikesdepartementets kabinettssekreterare om utrikesförvaltningens utveckling. Enligt uppgift har regeringen som ambition att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet. Vidare har information lämnats om Utrikesdepartementets ekonomi. Enligt uppgift kan den ekonomiska situationen i dagsläget betraktas som fortsatt stabil och det pågår i Regeringskansliet interna diskussioner om ekonomin. Dessa diskussioner är dock inte avslutade.

I sitt yttrande konstaterar utrikesutskottet att någon mer utförlig information om den framtida ökningen av antalet utlandsmyndigheter inte har kunnat ges. Utskottet framhåller att det måste få denna typ av information i god tid för att kunna göra informerade ställningstaganden. I denna del understryker utskottet vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Utskottet framhåller att etablering alternativt stängning av en utlandsmyndighet påverkar Sveriges internationella relationer och medför kostnader. Det är därför enligt utskottet viktigt att sådana beslut är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier. När det gäller lämnad information om Utrikesdepartementets ekonomi konstaterar utskottet i sitt yttrande att regeringen inte på ett tillfredsställande sätt har kunnat informera utskottet om regeringens förslag till fördelning av anslaget 4.1 Regeringskansliet m.m.

Sammantaget har dock utskottet inga invändningar mot regeringens förslag till medelstildelning för anslaget 4.1 Regeringskansliet m.m.

Utskottets ställningstagande

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som upptas i förslagspunkten Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Anslagen inom utgiftsområdet

Den 3 december 2014 behandlade riksdagen finansutskottets betänkande om bl.a. utgiftsramarna för 2015 (bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:29). Riksdagen beslutade att bifalla Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar för 2015, vilket innebär att utgifterna för utgiftsområde 1 Rikets styrelse högst får uppgå till sammanlagt 12 198 574 000 kronor. Som har framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2015 på förutsättningen att den ram som riksdagen har fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom *ett* beslut.

Konstitutionsutskottet har inom ramen för sin beredning inhämtat uppgifter från Regeringskansliet om konsekvenserna av olika budgetalternativ.

Konstitutionsutskottet delar i huvudsak de bedömningar som görs i Moderata samlingspartiets, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas motionsförslag och som utvecklas ovan i redogörelsen för motionen. Utskottet föreslår således att riksdagen för 2015 anvisar 38 511 000 kronor till anslaget 3:1 Sametinget, 6 698 871 000 kronor till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m., 2 534 405 000 kronor till anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m., 48 340 000 kronor till anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, 27 806 000 kronor till anslaget 8:3 Myndigheten för radio och tv och 20 488 000 kronor till anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information, i enlighet med vad som framgår av redogörelsen för motionen ovan. När det gäller anslaget till Presstödsnämnden anser utskottet dock att det i nuläget inte ska överföras till anslaget för Myndigheten för radio och tv. Utskottet föreslår nämligen längre fram i detta betänkande att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att Presstödsnämnden i lämplig form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Anslaget 8:1 Presstödsnämnden om 6 842 000 kronor får användas för de omställningskostnader som en sådan förändring medför och för kostnader kopplade till nämndens verksamhet inom ramen för Myndigheten för radio och tv. I övrigt tillstyrker utskottet de förslag som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän har lagt fram i budgetpropositionen om anslagsfördelning inom utgiftsområde 1. Därmed tillstyrker utskottet riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns förslag om anslag för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 1 punkterna 9 och 11). Vidare tillstyrker utskottet delvis förslagen i motion 2014/15:2466 (M, C, FP, KD) yrkande 1 och regeringens förslag om anslag för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 1 punkt 3) samt avstyrker förslagen i motion 2014/15:2966 (SD).

Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 4.

Utskottet noterar att det efter ett eventuellt beslut av regeringen om extra val till riksdagen kan finnas behov för regeringen och riksdagsstyrelsen att återkomma till riksdagen med ytterligare anslagsförslag.

Avgiftsfinansierad verksamhet

I budgetpropositionen föreslås vidare ett bemyndigande för regeringen att få använda de avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken för att täcka kostnader för prövning, tillsyn och utbildning enligt vad som anges i balken (prop. 2014/15:1 utg.omr.1 punkt 1). I denna del har Regeringskansliet kommit in med kompletterande underlag. Av detta underlag framgår tydligare vilken verksamhet som avses med bemyndigandet. Det finns även en närmare beskrivning av hur förslaget i denna del förhåller sig till de riktlinjer som riksdagen har godkänt för hur specialdestination av inkomster från belastande avgifter ska kunna användas (jfr prop. 2010/11:40, bet. 2010/11:KU14, rskr. 2010/11:177–178).

Utskottet konstaterar i denna del att aktuell verksamhet omfattas av 27 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken. Enligt denna bestämmelse får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap. miljöbalken om kemiska produkter och biotekniska organismer. Det sagda innebär enligt utskottet att förslaget bemyndigande är något för vitt utformat. Bemyndigandet bör enligt utskottet ändras på så sätt att det avgränsas till att gälla avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken. Därmed tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag till bemyndigande.

Övriga delar

I övrigt tillstyrker utskottet de förslag som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän har lagt fram, inklusive riksdagsstyrelsens lagförslag (prop. 2014/15:1 utg.omr.1 punkterna 2, 4–8 och 10).

Insyn i kungliga hov- och slottsstaten m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ökad insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet, ett motionsyrkande om Riksrevisionens granskning av hov- och slottsstaten, ett motionsyrkande om höjt statligt anslag till hov- och slottsstaten och ett motionsyrkande om att anslaget till hov- och slottsstaten årligen ska uppskrivas i enlighet med konsumentprisindex.

Jämför reservation 2 (V).

Motionerna

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2014/15:61 yrkande 2 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insyn i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet. I motionen anförs bl.a. att statschefen har specificerade uppgifter som självklart borde kunna granskas på samma sätt som all annan verksamhet som finansieras med offentliga medel. Motionärerna framhåller att det ibland framförs synpunkter på att monarken måste få ha sin privata ekonomi i fred och att det därför inte går att granska kungahuset på samma sätt som annan verksamhet. En lösning skulle enligt motionärerna kunna vara att monarken får ett arvode för sitt uppdrag och att detta arvode används för finansiering av privata utgifter. Kostnader för representation, statsbesök och andra uppgifter som ingår i uppdraget finansieras genom anslag till Kungliga Hovstaterna. Dessa omkostnader blir då enligt motionärerna tydligt avskilda från monarkens privata ekonomi och borde utan svårigheter kunna granskas. Riksdagens tillkännagivande i december 2011 om ökad insyn i hovstatens verksamhet var enligt motionärerna ett beslut i rätt riktning, men de efterlyser samtidigt ytterligare åtgärder för att öka insynen i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

I motion 2014/15:2494 begär Mikael Jansson och David Lång (båda SD) att riksdagen tillkännager för regeringen dels att Riksrevisionen ska granska slottsstaten men inte hovstaten (yrkande 1), dels att var och en av slottsstaten och hovstaten ska få höjt statligt anslag med 20 miljoner kronor (yrkande 2), dels att slottsstaten och hovstaten ska ha årliga uppskrivningar av anslagen i enlighet med konsumentprisindex (yrkande 3).

Gällande ordning m.m.

Inledning

Som redovisats tidigare är Kungliga Hovstaterna den officiella beteckningen på den organisation som i dagligt tal kallas hovet och som har till huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. En annan uppgift är att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta

kulturarv för allmänheten. Riksmarskalken leder Kungliga Hovstaterna och är inför kungen ansvarig för hela organisationens verksamhet.

I budgetsammanhang delas hovet in i kungliga hovstaten (hovstaten) och kungliga slottsstaten (slottsstaten).

Från anslaget till hovstaten finansieras kostnader för bl.a. representation, statsbesök, resor, transporter och personal. Anslaget täcker också sådana levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefsfunktionen.

Hovstaten består av Hovmarskalksämbetet, Riksmarskalksämbetet och Informationsavdelningen.

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Husgerådskammaren svarar för förvaltningen, underhållet och vården av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ståthållarämbetet svarar för tillsynen och förvaltningen av de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Därutöver ansvarar ämbetet för visningsverksamheten vid de kungliga slotten.

Hovets konstitutionella ställning

Regeringsformen innehåller inga bestämmelser om hovet. I förarbetena framhöll departementschefen, i likhet med Grundlagberedningen, att hovet bör stå utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176).

Den senaste övergripande översynen av regeringsformen gjordes av den parlamentariskt sammansatta kommittén Grundlagsutredningen (SOU 2008:125). Grunderna för Sveriges statsskick och att Sverige är en monarki ingick dock inte i kommitténs uppdrag.

Lagen om revision av statlig verksamhet m.m.

Enligt 3 § första stycket 4 lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen i enlighet med vad som närmare föreskrivs i 5 § samma lag granska årsredovisningen för bl.a. slottsstaten. Av 5 § första stycket framgår att granskningen ska ske i enlighet med god revisionssed och ha till syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt – med undantag för granskningen av redovisningen för bl.a. slottsstaten – om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut (årlig revision).

I förarbetena till nämnda lag anges bl.a. att för att hovets medelsbehov ska kunna bedömas har regeringen ett behov av att få en redogörelse för hur de tilldelade medlen har använts (prop. 2001/02:190 s. 73 f.).

Den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Revisionen utförs av en extern revisor.

Överenskommelser mellan regeringen och Riksmarskalksämbetet

Hovet ska, enligt en överenskommelse som träffades med regeringen 1996, årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1

utg.omr. 1 s. 13). Enligt överenskommelsen ska tyngdpunkten i verksamhetsberättelsen läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller slotsstaten, medan övrig verksamhet behandlas översiktligt. Verksamhetsberättelsen ligger sedan till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs hovstaten 51 procent och slotsstaten 49 procent. Anslagsfördelningen mellan hovstaten och slotsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras av smärre förändringar i organisationen eller verkligt kostnadsutfall. Hittills har anslagsfördelningen inte ändrats.

År 2005 enades regeringen och Riksmarskalksämberet om att komplettera överenskommelsen från 1996 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 s. 51). Enligt kompletteringen ska som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan hovstaten och slotsstaten större organisatoriska förändringar emellan redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Därutöver ska information ges om de olika organisatoriska enheterna inom hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för hovstaten. I denna del ska samtliga kostnader som anslaget är avsett att täcka vara fördelade på de berörda enheterna. Dessutom ska anslagets fördelning på de olika verksamhetsområdena bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet.

Den 7 december 2011 tillkännagav riksdagen att regeringen skulle genomföra en översyn av överenskommelsen med Riksmarskalksämberet (bet. 2011/12:KU1, rskr. 2011/12:56). Översynen angavs syfta till att verka för en ökad insyn i hovstaten, men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen.

År 2013 enades regeringen och Riksmarskalksämberet om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005, och som en följd av detta i viss mån ändra den senare, när det gäller insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för hovstaten (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 s. 19). Enligt överenskommelsen kommer den ekonomiska redogörelsen i verksamhetsberättelsen för hovstaten att bli utförligare än tidigare, och redogörelsen kommer att bestå av en uppställning som liknar den redogörelse som i dag lämnas för slotsstaten. Det innebär att uppställningen inte längre kommer att ange de organisatoriska enheterna inom hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för hovstaten utan i stället kommer att bestå av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter. I propositionen underströk regeringen att den nu träffade överenskommelsen inte ändrar ordningen i vissa särskilt uppräknade avseenden. Hovet ska alltså stå utanför den statliga förvaltningsorganisationen (jfr prop. 1973:90 s. 176), och den verksamhet som hovstaten bedriver omfattas inte av lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Vidare omfattas hovstaten varken av bestämmelserna i anslagsförordningen (2011:223) om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av

anslag, eller av andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Dessutom ska Kammarkollegiet alltjämt betala ut anslagsmedlen engångsvis efter rekvisition.

Propositionen

I Budgetpropositionen för 2015 framhålls att i enlighet med den överenskommelse som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet består den ekonomiska redovisningen av hovstatens verksamhet av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter (prop. 2014/15:1 utg.omr. 1 s. 18). Det sägs vidare att redovisningen för hovstaten följer vedertagna principer och i tillämpliga delar de principer som sedan tidigare tillämpas för slottsstaten. I propositionen framhåller regeringen den finansiella informationen som redovisas i hovets verksamhetsberättelse. Bland annat finns en resultatredovisning för hovstaten där samtliga intäkter redovisas. Det gäller såväl anvisade medel från staten som de övriga intäkter som följer av hur verksamheten är organiserad. Därtill kommer att kostnader finns redovisade uppdelat på olika större kostnadslag, och det årliga nettoresultatet framgår. Vidare finns i hovets verksamhetsberättelse en balansräkning över hovstatens tillgångar och skulder, en sammanställning av väsentliga uppgifter om bl.a. anställda vid hovstaten och tilläggsupplysningar och noter med specifikationer av hovstatens intäkter och kostnader.

Tidigare behandling

Vid anslagsbehandlingen för budgetåret 1995/96 förklarade konstitutionsutskottet att det inte hade något att invända mot regeringens förslag om ett nytt samlat anslag för statschefen, benämnt Kungliga hov- och slottsstaten. Utskottet framhöll samtidigt vikten av att regeringens anslagsberäkning redovisades på ett sådant sätt att den gav tillräckligt underlag för riksdagens bedömning av medelsbehovet. För att underlätta uppföljningen och utvärderingen i detta avseende ansåg utskottet att regeringen fortsättningsvis i budgetpropositionen borde redovisa hur tilldelade medel hade använts (bet. 1994/95:KU32 s. 3).

Konstitutionsutskottet konstaterade hösten 1996 att hovet och regeringen hade kommit överens om att Riksrevisionsverket³ även i fortsättningen skulle granska Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren, men att apanagedelen, inklusive Riksmarskalksämberet, skulle undantas härifrån. För att framtida medelsbehov skulle kunna bedömas hade hovet och regeringen också kommit överens om att hovet årligen skulle lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Utskottet, som såg med tillfredsställelse på att en överenskommelse nåtts, avstyrkte en motion där det begärdes att de delar av apanaget som inte utgick som arvode till kungafamiljen skulle underkastas redovisning och revision på samma sätt som andra statsutgifter (bet. 1996/97:KU1 s. 9).

³ Numera Riksrevisionen.

Hösten 2011 behandlade konstitutionsutskottet motioner om insyn i hovstaten (bet. 2011/12:KU1). Utskottet fick då information från företrädare för Regeringskansliet och hovet om bl.a. redovisningen av anslagets olika delar, gränsdragningen mellan de delar i hovstaten som omfattas av överenskommelsen och de delar som inte omfattas samt de rättsliga och konstitutionella förutsättningarna för eventuella ändringar i den nuvarande överenskommelsen. Utskottet ansåg att det fanns förutsättningar för att, inom ramen för de gällande konstitutionella och rättsliga regelverken, genomföra en översyn av den överenskommelse om redovisning av anslaget till hovstaten som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet (s. 20). En sådan översyn borde enligt utskottet verka för en ökad insyn i hovstaten men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen. Mot bakgrund av detta tillstyrktes motionerna, och utskottet föreslog att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att genomföra en översyn av den nuvarande överenskommelsen som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet om redovisningen av hovstatens verksamhet. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2011/12:56).

Även hösten 2012 behandlade utskottet ett motionsyrkande om insyn i hov- och slotsstatens ekonomi och verksamhet (bet. 2012/13:KU1). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att en översyn om ökad insyn i hovstaten bereddes inom Regeringskansliet (s. 16). Utskottet framhöll att det inte önskade föregripa den pågående beredningen och avstyrkte därför motionsyrkandet.

Ett motionsyrkande om ökad insyn i hov- och slotsstatens ekonomi och verksamhet behandlades även av utskottet hösten 2013 (bet. 2013/14:KU1 s. 19). Utskottet konstaterade att regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005. Den kompletterande överenskommelsen borde enligt utskottet innebära ökad insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för hovstaten, vilket är i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet borde erfarenheterna av den nya ordningen som överenskommelsen innebär avvaktas innan frågan prövas på nytt, och med anledning av detta avstyrktes motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om ökad insyn i hov- och slotsstatens ekonomi och verksamhet konstaterar konstitutionsutskottet att regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005. Den kompletterande överenskommelsen bör innebära ökad insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för hovstaten, vilket är i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör erfarenheterna av den nya ordningen som överenskommelsen innebär avvaktas innan frågan prövas på nytt. Motion 2014/15:61 (V) yrkande 2 avstryks därför.

Utskottet konstaterar när det gäller motionsyrkandet om Riksrevisionens granskning att myndigheten redan i dag i enlighet med vad som närmare föreskrivs i lagen om revision av statlig verksamhet m.m. granskar årsredovisningen för slottsstaten och att den verksamhet som hovstaten bedriver inte omfattas av Riksrevisionens granskning. Vidare noterar utskottet att det sker en uppräknig av anslaget till följd av pris- och löneomräkning och att utskottet tagit ställning till föreslaget belopp för anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten för 2015. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion 2014/15:2494 (SD) yrkandena 1–3.

Regeringskansliets organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Regeringskansliets organisering.

Jämför reservation 3 (V).

Motionen

Håkan Svenneling m.fl. (V) efterlyser i kommittémotion 2014/15:163 yrkande 1 en samordning av alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet. Motionärerna anför bl.a. att regionernas framtid i hög grad beror på vilka insatser som staten beslutar om inom olika politikområden. Ansvar för landsbygds- och regionalpolitiken ligger i dag på flera departement, vilket motionärerna menar är olyckligt. En bättre samordning av alla politikområden som rör landsbygdens utveckling menar de är nödvändigt. Därför bör regeringen få i uppdrag att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet. Detta bör enligt motionärerna riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har flera gånger behandlat motioner om Regeringskansliets organisering och frågor som hänger samman med detta. Senast vid förra årets budgetbehandling ansåg utskottet alltjämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering (bet. 2013/14:KU1 s. 42).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet anser alltjämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering. Därmed avstyrks motion 2014/15:163 (V) yrkande 1.

Utrikesförvaltningens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden som rör utrikesförvaltningens organisation m.m.

Jämför reservation 4 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2014/15:81 yrkande 9 begär Hans Linde m.fl. (V) att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att arbeta för att öka jämställdhetskompetensen på svenska ambassader och andra utlandsmyndigheter. Motionärerna konstaterar att personalen vid ambassaderna årligen skriver rapporter om situationen för mänskliga rättigheter och tar fram underlag för samarbetsstrategier för utvecklingsarbetet. Vid detta arbete är det enligt motionärerna viktigt att det finns en tydlig analys utifrån ett könsmaktsperspektiv, och för att en sådan analys ska kunna göras måste personalens kompetens höjas.

Stig Henriksson m.fl. (V) yrkar i kommittémotion 2014/15:140 yrkande 9 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska representationen i Natos högkvarter omgående bör upphöra. Motionärerna anför bl.a. att Sverige sedan flera år har representation i Natos högkvarter, inklusive en ambassadör. Då Sverige inte är medlem i Nato är en sådan representation enligt motionärerna orimlig.

I motion 2014/15:2312 begär Sofia Damm (KD) att riksdagen tillkännager för regeringen att Sverige ska öppna en ambassad i Tunis. Motionären anser att en svensk ambassad i Tunisien skulle underlätta för näringslivsutbyte mellan länderna och för Sveriges arbete och delaktighet i pågående demokrati-bygge.

Robert Halef (KD) begär i motion 2014/15:2400 att Sverige öppnar en permanent ambassad i Beirut. Motionären anser att en permanent svensk ambassad i Beirut skulle underlätta för näringslivsutbyte och för Sveriges arbete och delaktighet i den viktiga fredsprocessen för Mellanöstern.

Tidigare behandling

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds därför av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit att det är angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att, i den mån det behövs, det kommer att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig vid beredningen av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23 s. 49).

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motioner om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen på

samma grund som utskottet enligt ovan avstyrkt motioner om Regeringskansliets organisering (t.ex. bet. 2013/14:KU1 s. 42). Det vill säga att utskottet har ansett att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. ovan redovisade motioner.

När det gäller motionsförslaget om att kompetensen i jämställdhet ska öka på svenska utlandsmyndigheter konstaterar utrikesutskottet att beslutskompetensen i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation, utbildning av utrikesförvaltningens personal och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen t.ex. i fråga om jämställdhets- och mångfaldsfrågor ligger hos regeringen eller myndigheter som lyder under regeringen. Enligt utskottets mening är det mot denna bakgrund inte riksdagens uppgift att göra tillkännagivanden enligt motionärernas förslag i frågor av denna typ. Utskottet understryker dock vikten av att frågor om jämställdhet och mångfald genomsyrar Regeringskansliets hela verksamhet.

Vidare konstaterar utskottet när det gäller motionsförslagen om att lägga ned Nato representationen i Bryssel och om att öppna ambassader i Beirut respektive Tunis att beslutskompetensen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som ligger under regeringen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och utbildning av personal samt fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen.

Sammantaget föreslår utskottet att konstitutionsutskottet avstyrker motionerna.

I yttrandet finns ett särskilt yttrande (V).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet anser alljämt att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Därmed avstyrks motionerna 2014/15:81 (V) yrkande 9, 2014/15:140 (V) yrkande 9, 2014/15:2312 (KD) och 2014/15:2400 (KD).

Presstödet och Presstödsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att några av Presstödskommitténs förslag ska vara genomförda tidigare än 2017 och att Presstödsnämnden i lämplig form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Därmed bifalls två motionsyrkanden delvis och avslås två motionsyrkanden.

Jämför reservation 5 (SD).

Motionerna

Christian Holm (M) begär i motion 2014/15:2017 att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa presstödet och förenkla möjligheterna att driva medieföretag. Av motionen framgår att presstödet i Sverige var en tillfällig lösning som infördes för över 40 år sedan men att presstödet nu snedvrider mediemarknaden, inte bara när det gäller enskilda dagstidningar utan hela medieutrymmet, och i förlängningen kan vara ett hinder för utvecklingen. Motionären anser att det skulle vara en positiv utveckling för Sveriges medier om riksdagen beslutar att avveckla presstödet under exempelvis en tvåårsperiod.

Även Martin Kinnunen (SD) yrkar i motion 2014/15:2748 att presstödet ska avskaffas. Motionären anför bl.a. att presstödet till följd av den digitala utvecklingen har spelat ut sin roll på medieområdet.

Per-Ingvar Johnsson (C) begär i motion 2014/15:2789 att riksdagen tillkännager för regeringen att det befintliga presstödsystemet bör revideras på så sätt att dagstidningar i digital form likställs med dagstidningar i pappersform. Motionären framhåller att dagens presstödsystem inte är anpassat till de snabba förändringarna på tidningsmarknaden. För att en dagstidning ska beviljas presstöd måste en rad kriterier vara uppfyllda. Dessa kriterier innebär enligt motionären att det är svårt för tidningsföretagen att rationalisera sina kostnader. Ett nytt presstödsystem kan vara på plats först 2017 och löser alltså enligt motionären inte de akuta problem som många tidningsföretag har i dag. Motionären pekar på att Presstödskommittén i sitt betänkande bl.a. föreslår att läsarintäkter från papperstidningsprenumeranter och digitala prenumeranter ska behandlas lika i ett intäktsbaserat stödsystem. Enligt motionären slipper de stödberoende dagstidningarna med en sådan modell höga distributionskostnader. Motionären hänvisar också till att företrädare från tidningsbranschen har föreslagit att antalet utgivningsdagar för papperstidningen ska begränsas. Ett sådant förslag innebär enligt motionären att en dagstidning kan ges ut i pappersform några dagar i veckan och endast i digital form andra dagar i veckan.

I kommittémotion 2014/15:2466 yrkar Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) att riksdagen tillkännager för regeringen att Presstödsnämnden ska införlivas i Myndigheten för radio och tv (yrkande 2). Motionärerna anför i denna

del att det är viktigt att kontinuerligt se över myndighetsorganisationen och att skattebetalarnas pengar ska användas omsorgsfullt och effektivt. I linje med denna ambition föreslår motionärerna att Presstödsnämnden ska införlivas i Myndigheten för radio och tv.

Gällande ordning

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor. Bestämmelser om presstöd finns i presstödsförordningen (1990:524). Presstödsnämnden har i uppgift att pröva ansökningar om presstöd.

Presstödsnämnden är en nämndmyndighet. Myndighetens organisation och verksamhet regleras närmare i myndighetsförordningen (2007:515) och förordningen (2007:1191) med instruktion för Presstödsnämnden. Av 1 § förordningen med instruktion för Presstödsnämnden följer att nämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Vidare ska myndigheten följa och analysera utvecklingen inom dagspressen. Presstödsnämnden ska årligen rapportera till regeringen om den ekonomiska utvecklingen för olika tidningsgrupper, förändringar i tidningsägandet samt övriga väsentliga förändringar inom dagspressen (2 § förordningen med instruktion för Presstödsnämnden). Myndigheten ska också årligen följa upp och till regeringen redovisa kostnader och kostnadsutveckling för tidningsdistributionen samt distributionsföretagens prissättning av distributionstjänsten.

Av 14 § myndighetsförordningen framgår att nämnden i en nämndmyndighet ska bestå av det antal ledamöter som regeringen bestämmer, att en av ledamöterna ska vara ordförande och att en av ledamöterna ska vara vice ordförande. Regeringen utser ledamöterna för en bestämd tid (22 § myndighetsförordningen). Av 4 § förordningen med instruktion för Presstödsnämnden följer att nämnden ska ha högst elva ledamöter och att det för varje ledamot ska finnas en personlig suppleant. Enligt gällande praxis ska alla partier i riksdagen vara representerade i nämnden, ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare, förste vice ordföranden ska ha en forskarprofil och andre vice ordföranden ska ha kompetens från tidningsbranschen.

Enligt förordningen med instruktion för Presstödsnämnden ska det vid nämnden finnas ett kansli. Sedan september 2010 har Presstödsnämnden och Myndigheten för radio och tv sina lokaler i Globenområdet i Stockholm. De båda myndigheterna har en gemensam entré och delar också vissa lokalytor. Under 2012 hade Presstödsnämndens kansli fem anställda, varav en kanslichef, tre handläggare och en registrator/kansliassistent. Kanslichefen utses av regeringen.

Propositionen

Regeringen konstaterar i Budgetpropositionen för 2015 att den ekonomiska situationen för dagspressen är svår, att de driftsstödsberättigade tidningarna hör till de mest drabbade och att det redaktionella samarbetet mellan tidningar har fortsatt under 2013 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17 s. 160). Krav på redaktionell självständighet för att säkerställa en redaktionell mångfald har därför enligt regeringen aktualiserats. Distributionsstödet har sjunkit under flera år, vilket enligt regeringen innebär att stödets relativa betydelse har minskat. Regeringen bedömer att Presstödsnämndens arbete bidrar till att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden. Det nuvarande presstödssystemet utformades dock i en tid då förutsättningarna för dagspressen var helt andra än i dag. Regeringens utformning är därför enligt regeringen inte optimal. Regeringen framhåller i propositionen att den avser återkomma till riksdagen med förslag för att säkra att det finns ett väl fungerande presstöd.

I december 2011 beslutade regeringen att tillkalla en parlamentarisk kommitté med uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen utifrån en bred genomlysning av dagens konkurrensförutsättningar på mediemarknaden och behovet av stöd till dagspressen och utifrån denna översyn lämna förslag till hur ett framtida stödssystem kan utformas. Kommittén, som antog namnet Presstödskommittén, överlämnade sitt slutbetänkande i september 2013. Betänkandet Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66) innehåller bl.a. förslag till utformning av ett framtida stödssystem. Av propositionen framgår att betänkandet har remitterats och att ärendet bereds i Regeringskansliet.

Tidigare utredningar och pågående arbete i Regeringskansliet när det gäller Presstödsnämnden

Den administrativa hanteringen av presstödet har inte upptagit någon framträdande plats i de politiska överväganden som gjorts kring presstödet sedan slutet av 1960-talet, och det slogs tidigt fast att besluten om presstöd skulle fattas av en nämnd sammansatt av ämbetsmän och representanter för samtliga riksdagspartier (SOU 2013:66 s. 412). I slutet av 1970-talet inrättades ett särskilt kansli med ett mindre antal tjänstemän och med det uttalade politiska målet att verksamheten skulle vara av begränsad omfattning, och det är i huvudsak denna administration av presstödet som fortfarande gäller.

Frågan om Presstödsnämndens position som självständig myndighet har diskuterats i olika sammanhang de senaste åren.

I departementspromemorian Översyn av vissa mediemyndigheter – en effektivare administration (Ds 2009:4), som behandlade flera olika mediemyndigheter, föreslogs att Presstödsnämnden skulle avvecklas och att myndighetens uppgifter skulle tas över av en ny, samlad myndighet på medieområdet. Som skäl för förslaget i denna del framhölls bl.a. att det vore lämpligt om frågorna om presstödet hanterades inom den nya myndigheten, att det för handläggningen av presstödet var en fördel om en ansvarig myndighet hade en bred

kunskap om den svenska mediemarknaden och att det kollektiva beslutsfattandet av ledamöter med en särskild sakkunskap på området dock borde vara kvar. Mot bakgrund av det anförda föreslogs att Presstödsnämnden skulle bli ett särskilt beslutsorgan inom den nya myndigheten.

Bland remissvaren gick uppfattningarna isär. Relativt många tillstyrkte eller hade inga invändningar mot promemorians samlade förslag. Det gällde t.ex. flera juridiska instanser. Bland de som uttryckligen stödde förslaget om att inordna Presstödsnämnden i en ny, samlad mediemyndighet fanns Justitiekanslern, Ekonomistyrningsverket, Presstödsnämnden, Journalistförbundet och Tidningsutgivarna. Det var i första hand de administrativa fördelarna och den bredare kompetensen i en sammanslagen myndighet som lyftes fram som stöd för förslaget.

Bland de instanser som motsatte sig förslaget, eller som såg oklarheter i det, fanns Statskontoret, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Patent- och registreringsverket samt tre ledamöter i Presstödsnämnden som lämnat en reservation till myndighetens remissvar. Argument som anfördes var bl.a. att de administrativa fördelarna övervärderats och att det finns avgörande skillnader mellan å ena sidan etermedierna och å andra sidan dagspressen. Det fanns därför en betydande risk att en sammanslagen myndighet skulle leda till att tillstånds- och granskningsverksamheten på radio- och tv-området skulle breda ut sig över internetbaserade och tryckta medier och även kunna påverka fördelningen av presstödet.

I den proposition som behandlade organisationsfrågorna meddelade regeringen att den för närvarande inte avsåg att lämna några förslag som rörde organisationsfrågorna för Presstödsnämnden (prop. 2009/10:115 s. 250 f.). Konstitutionsutskottet gjorde ingen annan bedömning (bet. 2009/10:KU25).

I Presstödskommitténs ovannämnda direktiv ingick bl.a. att beakta och säkerställa de olika medieformernas oberoende ställning enligt yttrandefrihetsgrundlagarna och vid behov lämna förslag till en ändrad myndighetsstruktur. I betänkandet anför kommittén att den inte är övertygad om att en sammanslagning av Presstödsnämnden med Myndigheten för radio och tv bör ske (SOU 2013:66 s. 427 f.). Som skäl för sin bedömning i denna del framhåller kommittén bl.a. följande. Det finns i och för sig beröringspunkter mellan Presstödsnämnden och Myndigheten för radio och tv. Bland annat är de båda myndigheterna numera samlokaliserade, och det krävs därför inga fördyrande insatser för att skapa en ny, gemensam organisation. Därtill kommer att en modell med ett särskilt beslutsorgan har prövats inom Myndigheten för radio och tv. Den tidigare självständiga myndigheten Granskningsnämnden för radio och tv är nämligen sedan den 1 augusti 2010 inordnad som ett särskilt beslutsorgan i myndigheten. Enligt uppgift har också denna modell fungerat väl både utifrån den uttalade målsättningen om ett självständigt agerande för nämnden inom myndighetens ram och utifrån behovet av ett gott kanslistöd. Därtill kommer att från berörda myndigheters sida, liksom från Presstödsnämndens kanslis sida, välkomnas ett förslag om att nu sammanföra de båda myndigheterna. Lämpligheten av en sådan sammanslagning kan dock enligt

Presstödskommittén inte enbart avgöras utifrån vad som är mest praktiskt vid handläggningen av presstödsfrågorna, där betydelsen av åtgärden är förhållandevis liten. Däremot skulle enligt kommittén en förändring av större betydelse kunna bli resultatet när det gäller Myndigheten för radio och tv, som i dag har sina arbetsuppgifter begränsade till etermedierna, som är reglerade på annat sätt. Denna skillnad mellan å ena sidan pressen och en rad andra medier och å andra sidan de på ett helt annat sätt reglerade marksända etermedierna är enligt Presstödskommittén av stor principiell och praktisk betydelse. Utifrån den syn på det fria ordet som anges i tryckfrihetsförordningen har det i Sverige aldrig förekommit någon pressmyndighet eller någon allmän mediemyndighet där det tryckta ordet och etermedierna varit föremål för något samlat myndighetsansvar. Enligt kommittén finns det vidare skillnader mellan å ena sidan etermediepolitikens reglering med tillståndsgivning och innehållsgranskning och å andra sidan presspolitikens begränsning till fördelning av statligt stöd, i former där påverkan av redaktionellt innehåll är utesluten. Sammantaget framhåller kommittén att den inte är övertygad om att en sammanslagning är nödvändig. Om det ändå skulle visa sig att Presstödsnämndens kansli är så litet och sårbart att fördelarna med en sammanslagning överväger kan enligt kommittén instruktionen för Myndigheten för radio och tv ändras i enlighet med vad som framgår av ett preliminärt förslag som finns i en bilaga till betänkandet. I betänkandet finns en reservation i denna del av kommitténs ordförande Hans-Gunnar Axberger som anser att det inte finns några principiella hinder mot att slå samman de båda myndigheterna.

Presstödskommitténs betänkande har remitterats, och ärendet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet behandlade under hösten 2013 motionsyrkanden om förändringar av det nuvarande presstödet (bet. 2013/14:KU1 s. 65). Utskottet noterade det pågående arbetet med Presstödskommitténs betänkande, vars resultat enligt utskottet inte borde föregripas. Mot denna bakgrund avstyrktes motionerna. Det fanns dock enligt utskottets mening all anledning för regeringen att närmare överväga om inte några av kommitténs förslag kunde genomföras tidigare än 2017.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen konstaterar i budgetpropositionen utformades det nuvarande presstödsystemet i en tid då förutsättningarna för dagspressen var helt andra än i dag. En rad förändringar har skett på dagspressmarknaden. Som exempel kan nämnas utvecklingen av e-tidningar och behovet av en större likabehandling mellan papperstidningar och e-tidningar vid beräkning av presstödet. Konstitutionsutskottet noterar det pågående arbetet med Presstödskommitténs betänkande och att tanken är att ett nytt stödsystem ska vara på plats 2017.

Utskottet anser att det finns förutsättningar att genomföra några av kommitténs förslag tidigare än 2017. Därutöver vill utskottet understryka att det är viktigt att presstödet förvaltas på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt. Regeringen bör därför redan nu överväga om inte Presstödsnämnden i någon form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Inom ramen för en sådan myndighetsstruktur måste givetvis beaktas att de två myndigheternas roller och arbetsuppgifter skiljer sig åt. Det är vidare viktigt att beakta och säkerställa de olika medieformernas oberoende ställning enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att några av Pressstödskommitténs förslag ska vara genomförda tidigare än 2017 och att Presstödsnämnden i lämplig form ska infogas i Myndigheten för radio och tv. Därmed tillstyrks delvis motionerna 2014/15:2466 (M, C, FP, KD) yrkande 2 och 2014/15:2789 (C) och avstyrks motionerna 2014/15:2017 (M) och 2014/15:2748 (SD).

Tidningen Riksdag & Departement

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att återuppta utgivningen av tidningen Riksdag & Departement.

Motionen

Martin Kinnunen (SD) yrkar i motion 2014/15:1267 att riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i motionen om att återuppta utgivningen av tidningen Riksdag & Departement. Enligt motionären har nedläggningen av nämnda tidning lett till att information om hur den offentliga makten utövas försämrats kraftigt, och webbplatsen riksdagen.se varken kan eller kommer att kunna ersätta tidningen Riksdag & Departement. Därtill kommer att mycket lite tyder på att kostnaderna totalt sett kommer att minska.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet behandlade under våren 2014 riksdagsstyrelsens framställning 2013/14:RS1 Tidningen Riksdag & Departement och två följdmotioner (bet. 2013/14:KU33). I framställningen föreslogs att riksdagen skulle besluta att Riksdagsförvaltningen skulle upphöra att ge ut tidningen Riksdag & Departement.

I sitt ställningstagande underströk utskottet inledningsvis att tidningen Riksdag & Departement har fyllt och alljämt fyllde en viktig demokratisk funktion. Utskottet konstaterade dock att medievänorna och medielandskapet förändrats sedan riksdagen på 1970-talet beslutade att ge ut en tidning som var

gemensam för riksdagen och departementen och att det i dag är relativt lätt att hitta information om arbetet och besluten i regeringen, riksdagen och EU. Vidare framhöll utskottet att den tekniska och digitala utvecklingen på medieområdet har medfört att de ekonomiska förutsättningarna för tidningen Riksdag & Departement har ändrats under senare år och att tidningens prenumerationer och annonsförsäljningen har minskat. I motionerna framhölls bl.a. att tidningen Riksdag & Departements uppgift var att granska och analysera riksdagens arbete och beslut. I denna del underströk utskottet att det finns principiella invändningar mot att Riksdagsförvaltningen ger ut en tidning som tillhör och delvis finansieras av förvaltningen. Därtill kommer enligt utskottet att det i den redaktionella policyn för tidningen bl.a. anges att den ska vara partipolitiskt neutral och att innehållet i tidningen ska vara opartiskt, sakligt, relevant, korrekt och icke-kommenterande. Utskottet underströk att det givetvis är viktigt att riksdagens arbete och beslut granskas och analyseras, men i likhet med riksdagsstyrelsen ansåg utskottet att en sådan granskning och analys i första hand bör göras av medier som är oberoende från riksdagen. Vidare noterade utskottet att det för närvarande pågår ett arbete inom Riksdagsförvaltningen med att utveckla och förbättra riksdagens webbplats. Utskottet underströk dock i denna del att riksdagens webbplats inte fullt ut kan ersätta tidningen Riksdag & Departement. Enligt utskottet skiljer sig nämligen Riksdagsförvaltningens och tidningens uppdrag åt. Utskottet framhöll att Riksdagsförvaltningen inte har ett journalistiskt uppdrag, att det i Riksdagsförvaltningens uppdrag endast ingår att informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU och att det inte ingår i Riksdagsförvaltningens uppdrag att närmare informera om regeringens ansvarsområden.

Sammantaget instämde utskottet med riksdagsstyrelsens bedömningar i framställningen. Därmed tillstyrkte utskottet riksdagsstyrelsens förslag om att Riksdagsförvaltningen skulle upphöra att ge ut tidningen Riksdag & Departement samt avstyrkte motionerna. Ledamöterna från Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet reserverade sig. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2013/14:240).

Under våren 2014 beslutade riksdagsstyrelsen att utgivningen av tidningen Riksdag & Departement skulle upphöra i och med utgivningen av det nummer som enligt tidningens utgivningsplan för maj månad skulle ges ut den 19 maj 2014 (protokoll från riksdagsstyrelsens sammanträde den 7 maj 2014).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet har relativt nyligen tillstyrkt riksdagsstyrelsens förslag om att Riksdagsförvaltningen ska upphöra att ge ut tidningen Riksdag & Departement. Därmed och då inget nytt framkommit anser utskottet att det inte finns någon anledning att göra ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om att återuppta utgivningen av tidningen Riksdag & Departement. Motion 2014/15:1267 (SD) avstyrks därför.

Föräldraledighet för statsråd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motioner om en översyn i fråga om föräldraledighet för statsråd.

Motionerna

En översyn av reglerna så att även statsråd kan vara föräldralediga efterlyses av Caroline Szyber (KD) i motion 2014/15:1559 och av Rasmus Ling och Maria Ferm (båda MP) i motion 2014/15:1680. Motionärerna framhåller bl.a. att det i dag finns unga statsråd, och eftersom ministrar är normsättande i samhället är det viktigt att visa att det går att förena uppdraget som statsråd med föräldraledighet. Även om statsrådsuppdraget är ett speciellt uppdrag anser Caroline Szyber att statsråd bör kunna vara föräldralediga. Hon ger i motionen exempel på hur föräldraledighet för statsråd hanteras i Danmark och Norge. Vidare anförs att en riksdagsledamot i Sverige kan ta ut föräldraledighet, och under ledigheter utövas ledamotens uppdrag av en ersättare.

Tidigare behandling

Senast utskottet behandlade en motion om föräldralediga statsråd var vid förra årets budgetbehandling (bet. 2013/14:KU1 s. 70 f.). Utskottet konstaterade på nytt att ett statsråd inte är någon arbetstagare utan har ett uppdrag av en mycket speciell natur och att ett statsråd i princip alltid förutsätts vara i tjänst, även om regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan ha förfall att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom eller ledighet. Mot bakgrund av statsrådsuppdragets särskilda natur ansåg utskottet alltjämt att frågan om statsrådets möjligheter att vara föräldralediga inte lämpar sig för en lagreglering. I stället ansåg utskottet att regeringen praktiskt skulle lösa den situation som uppkommer vid ett statsråds behov av längre ledighet från fall till fall. Motionen avstyrktes.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar alltjämt att ett statsråd inte är någon arbetstagare utan har ett uppdrag av en mycket speciell natur, och att ett statsråd i princip alltid förutsätts vara i tjänst, även om regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan ha förfall att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom eller ledighet. Mot bakgrund av statsrådsuppdragets särskilda natur anser utskottet fortfarande att frågan om statsrådets möjligheter att vara föräldralediga inte lämpar sig för en lagreglering. I stället bör regeringen praktiskt kunna lösa den situation som uppkommer vid ett statsråds behov av längre ledighet från fall till fall. Därmed avstyrks motionerna 2014/15:1559 (KD) och 2014/15:1680 (MP).

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2013/14:RS2 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2013. Där lämnas uppgifter om riksdagens personal och Riksdagsförvaltningens organisation. Med utgångspunkt i riksdagsordningen och lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen har riksdagsstyrelsen formulerat Riksdagsförvaltningens fem huvuduppdrag. Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikansli-er
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Riksdagsförvaltningen redovisar resultatet fördelat på endast en verksamhetsgren: Stödet till den parlamentariska processen. Verksamheten redovisas fördelad på uppdragsområden. Där anges hur arbetet inom dessa områden har bidragit till att Riksdagsförvaltningens övergripande mål uppfyllts. Enligt redogörelsen är bedömningen att Riksdagsförvaltningen under 2013 i allt väsentligt fullgjorde sina uppdrag så som de är formulerade i riksdagsordningen, i förvaltningens instruktion och övriga styrdokument samt i de särskilda beslut som riksdagsstyrelsen fattat.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Reservationer

1. Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (SD)

av Jonas Åkerlund (SD) och Tony Wiklander (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

a) Avgiftsfinansierad verksamhet

=Utskottet.

b) Finansiering av stöd till politiska partier

=Utskottet.

c) Ändring i lagen om stöd till riksdagsledamöternas och partiogruppernas arbete i riksdagen

=Utskottet.

d) Investeringsplaner för Riksdagsförvaltningen

=Utskottet.

e) Låneram för Riksdagsförvaltningen

=Utskottet.

f) Anslagsfinansiering av JO:s anläggningstillgångar

=Utskottet.

g) Fördelning av anslagen inom utgiftsområde 1

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2015 inom utgiftsområdet i enlighet med specifikationen i bilaga 5. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkterna 9 och 11 samt motion

2014/15:2966 av Jonas Åkerlund m.fl. (SD),

bifaller delvis proposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 punkt 3 och avslår motion

2014/15:2466 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Vi delar inte utskottets bedömning om anslagsnivåerna för anslagen 3:1 Sametinget och 5:1 Länsstyrelserna m.m. Dessa anslag bör ökas och i denna del anser vi bl.a. att länsstyrelserna bör få ett ökat stöd med uppdraget att intensifiera djurskyddskontrollerna. Vidare delar vi inte utskottets bedömning av nivåerna på anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m., 6:6 Stöd till politiska partier och 8:2 Presstödet. Dessa anslag bör minskas. Vi anser bl.a. att det bör införas en successiv avtrappning av presstödet. Därutöver delar vi inte utskottets bedömning av nivåerna på anslagen 6:1 Allmänna val och demokrati, 8:3 Myndigheten för radio och tv och 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information. Vi anser att dessa nivåer bör vara oförändrade i förhållande till förslagen i budgetpropositionen.

Därmed yrkar vi att riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2015 inom utgiftsområde 1 i enlighet med specifikationen i bilaga 5.

2. Insyn i kungliga hov- och slottsstaten m.m., punkt 2 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:61 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motion

2014/15:2494 av Mikael Jansson och David Lång (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

I dagens svenska monarki kan statschefen inte granskas på något formellt sätt. Den granskning som sker är endast den genom media. Detta är en allvarlig brist som behöver åtgärdas, oavsett om Sverige ska övergå till republik eller inte. Jag anser att statschefen har specificerade uppgifter som självklart borde kunna granskas på samma sätt som all annan verksamhet som finansieras med offentliga medel. Verksamhetens effektivitet och hur den ekonomiska ersättningen används bör vara föremål för offentlig granskning. Ibland framförs synpunkter på att monarken måste få ha sin privata ekonomi i fred och att det därför inte går att granska kungahuset på samma sätt som annan verksamhet. En lösning skulle enligt min mening kunna vara att monarken får ett arvode för sitt uppdrag och att detta arvode används för finansiering av privata utgifter. Omkostnader för representation, statsbesök och andra uppgifter som ingår i uppdraget finansieras genom anslag till hovstaten. Dessa omkostnader blir då tydligt avskilda från monarkens privata ekonomi och borde utan svårigheter kunna granskas. Riksdagens tillkännagivande i december 2011 om ökad insyn

i hovstatens verksamhet var enligt min mening ett beslut i rätt riktning, men jag efterlyser samtidigt ytterligare åtgärder för att öka insynen i hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Regeringskansliets organisation, punkt 3 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:163 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Regionernas framtid beror i hög grad på vilka insatser staten beslutar om inom olika politikområden. Ansvar för landsbygds- och regionalpolitiken ligger idag på flera departement, vilket är olyckligt. En bättre samordning av alla politikområden som rör landsbygdens utveckling är nödvändigt. Därför bör regeringen få i uppdrag att samordna alla landsbygds- och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Utrikesförvaltningens organisation m.m., punkt 4 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2014/15:81 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9 och 2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 9 och avslår motionerna 2014/15:2312 av Sofia Damm (KD) och 2014/15:2400 av Robert Halef (KD).

Ställningstagande

Personalen vid ambassaderna skriver årligen rapporter om situationen för mänskliga rättigheter och tar fram underlag för samarbetsstrategier för utvecklingsarbetet. Vid detta arbete är det viktigt att det finns en tydlig analys utifrån ett könsmaktsperspektiv, och för att en sådan analys ska kunna göras måste personalens kompetens höjas. Därför bör regeringen få i uppdrag att arbeta för att öka jämställdhetskompetensen på svenska ambassader och andra utlandsmyndigheter. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Sverige har sedan flera år representation i Natos högkvarter, inklusive en ambassadör. Det är inte rimligt med sådan svensk närvaro när vi inte är medlemmar i militäralliansen, och representationen bör därför omgående avvecklas. Även detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Presstödet och Presstödsnämnden, punkt 5 (SD)

av Jonas Åkerlund (SD) och Tony Wiklander (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2748 av Martin Kinnunen (SD), bifaller delvis motion 2014/15:2017 av Christian Holm (M) och avslår motionerna 2014/15:2466 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2 och 2014/15:2789 av Per-Ingvar Johnsson (C).

Ställningstagande

Det nuvarande presstödsystemet utformades i en tid då mediekonsumtionen och dagspressmarknaden såg helt annorlunda ut än i dag. Presstödet är otidsenligt och det har till följd av den digitala utvecklingen spelat ut sin roll. Dessutom snedvrider presstödet konkurrensen på dagspressmarknaden och det hämmar tillväxten av egenfinansierade tidningar. Därtill kommer att presstödet kostar skattebetalarna stora belopp årligen. Vi anser att presstödet bör avvecklas och förespråkar en stegvis avveckling av stödet under en tvåårsperiod. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Anslag m.m. för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, punkt 1 (S, MP, V)

Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Jonas Gunnarsson (S), Agneta Börjesson (MP), Emanuel Öz (S), Mia Sydow Mölleby (V), Emilia Töyrä (S) och Berit Högman (S) anför:

Ett Sverige som håller ihop

Sverige ska vara en global förebild, i vår utveckling, vår jämlikhet, vår jämställdhet och vårt ledarskap i klimatomställningen. Ett land som kännetecknas av alla människors lika värde, självförtroende, solidaritet och tron på att framtiden går att förändra. Sverige ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden. Där vi brygger över klyftor och där alla barn har möjligheter att förverkliga sin fulla potential. Vi kommer alltid att stå upp för ett öppet och humant samhälle!

Sverige befinner sig på flera viktiga områden i ett allvarligt läge. Arbetslösheten har bitit sig fast på höga nivåer. Överskott har vänts till underskott. Skolresultaten rasar och välfärden uppvisar stora brister. Klyftorna växer och ojämställdheten mellan kvinnor och män består. De sänkta klimatambitionerna och oviljan att med kraft ställa om till miljövänlig produktion riskerar vår natur, människors hälsa och Sveriges ekonomiska utveckling.

För tredje gången av tre möjliga efterlämnar en borgerlig regering stora hål i statens finanser. Ofinansierade skattesänkningar har bidragit till att underskotten i de offentliga finanserna har vuxit år efter år, även när konjunkturen stärkts. Överskotts målet nås inte. Nu ska underskotten steg för steg pressas tillbaka, så att Sverige inte längre bryter mot det finanspolitiska ramverket. Därför finansieras nya reformer fullt ut i den rödgröna budgeten.

En politik för fler jobb, präglad av både social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, ger ökad sammanhållning och är avgörande för Sveriges utveckling. Sverige ska ha en välfärd att lita på. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska. Sverige ska vara ett land som håller ihop.

Det är olyckligt och allvarligt att en riksdagsmajoritet bestående av de tidigare regeringspartierna och Sverigedemokraterna har avvisat ett budgetförslag med denna inriktning, till förmån för ett alternativ som fortsätter på en väg som väljarna sade nej till vid valet den 14 september.

Anslagen inom utgiftsområdet

I regeringens budgetproposition lämnas förslag till utgiftsramar för de olika utgiftsområdena. Vi delar regeringens bedömning i budgetpropositionen och anser att anslagen inom utgiftsområde 1 borde ha anvisats i enlighet med förslagen i budgetpropositionen. Det skulle innebära en utgiftsram för utgiftsområdet om 12 413 383 000 kronor.

Som framgått fastställde riksdagen dock den 3 december 2014 andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena och gjorde en annan beräkning av statens inkomster avseende 2015 än i regeringens förslag. Det innebär att riksdagen nu har fastställt såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena och fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

Det beslut om ramar som riksdagen har antagit innebär att ramen för utgiftsområde 1 är 214 809 000 kronor lägre än det budgetförslag som vi förordar. Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet anser att regeringens budgetförslag bör ses som en sammanhållen helhet och vi är inte beredda att föreslå ändringar av anslagen för att justera dem till den nya utgiftsramen. Därför väljer vi att inte delta i beslutet om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 1, och vi presenterar således inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

När det gäller avgiftsfinansierad verksamhet och övriga delar står vi bakom utskottets förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2014/15:1

Proposition 2014/15:1 Budgetproposition för 2015 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att använda de avgifter som tas ut med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken (1998:808) för att täcka kostnader för prövning, tillsyn och utbildning enligt vad som anges i balken (avsnitt 8.6.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2016 (avsnitt 9.12.6).
3. Riksdagen anvisar för budgetåret 2015 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt uppställning.
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.1 och 5.4.1).
5. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag för 2015–2018 (avsnitt 5.4.2).
6. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2015–2018 (avsnitt 5.4.3).
7. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2).
8. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2015 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3).
9. Riksdagen anvisar för budgetåret 2015 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagsförvaltningen, enligt uppställning.
10. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2015 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 5.4.4).
11. Riksdagen anvisar för budgetåret 2015 ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt uppställning.

Redogörelse 2013/14:RS2

Redogörelse 2013/14:RS2 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2013.

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:61 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insyn i kungliga hov- och slottsstatens ekonomi och verksamhet.

2014/15:81 av Hans Linde m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att arbeta för att öka jämställdhetskompetensen på svenska ambassader och andra utlandsmyndigheter.

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska representationen på Natos högkvarter omgående bör avvecklas.

2014/15:163 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att samordna alla landsbygdsfrågor och regionalpolitiska frågor i Regeringskansliet.

2014/15:1267 av Martin Kinnunen (SD):

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i motionen om att återuppta utgivningen av Riksdag & Departement.

2014/15:1559 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en möjlighet för statsråd att vara föräldralediga.

2014/15:1680 av Rasmus Ling och Maria Ferm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur statsråd ska kunna vara föräldralediga.

2014/15:2017 av Christian Holm (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa presstödet och förenkla möjligheten att driva medieföretag.

2014/15:2312 av Sofia Damm (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förlägga en ambassad till Tunis, Tunisien.

2014/15:2400 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under mandatperioden utreda möjligheten att förlägga en permanent ambassad till Beirut, Libanon.

2014/15:2466 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Presstödsnämnden bör införlivas i Myndigheten för radio och tv.

2014/15:2494 av Mikael Jansson och David Lång (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Riksrevisionen ska granska slottsstaten men inte kungens apanage, det vill säga hovstaten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slottsstaten och hovstaten ska få höjt statligt anslag med vardera 20 miljoner kronor vardera.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slottsstaten och hovstaten vardera ska ha årliga uppskrivningar av anslagen i enlighet med konsumentprisindex.

2014/15:2748 av Martin Kinnunen (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stegvis avveckla presstödet.

2014/15:2789 av Per-Ingvar Johnsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om och hur delar av Presstödskommitténs förslag kan införas.

2014/15:2966 av Jonas Åkerlund m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1.

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Stöd är avsett att bekosta handläggarkostnader åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det ska motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 56 600 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 57 900 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

¹ Senaste lydelse 2013:1047.

BILAGA 3

Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Budgetprop. förslag	Avvikelse från budgetprop.	
		M, C, FP, KD	SD
1:1 Kungliga hov- och slotsstaten	127 522		
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	851 870		
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	705 646		
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	90 000		
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	86 242		
3:1 Sametinget	40 511	-2 000	+10 000
4:1 Regeringskansliet m.m.	6 885 671	-186 800	-286 000
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 561 405	-27 000	+20 000
6:1 Allmänna val och demokrati	52 340	-4 000	
6:2 Justitiekanslern	39 923		
6:3 Datainspektionen	44 033		
6:4 Svensk författningssamling	1 300		
6:5 Valmyndigheten	19 039		
6:6 Stöd till politiska partier	171 200		-17 000
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	102 917		
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	16 500		
8:1 Presstödsnämnden	6 842	-6 842	
8:2 Presstödet	567 119		-141 780
8:3 Myndigheten för radio och tv	25 815	+8 833	
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	17 488	+3 000	
Summa för utgiftsområdet	12 413 383	-214 809	-414 780

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

<i>Tusental kronor</i>		
Ramanslag	Avvikelse från budgetprop.	Utskottets förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	127 522
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	851 870
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	705 646
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	90 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	86 242
3:1 Sametinget	-2 000	38 511
4:1 Regeringskansliet m.m.	-186 800	6 698 871
5:1 Länsstyrelserna m.m.	-27 000	2 534 405
6:1 Allmänna val och demokrati	-4 000	48 340
6:2 Justitiekanslern	±0	39 923
6:3 Datainspektionen	±0	44 033
6:4 Svensk författningssamling	±0	1 300
6:5 Valmyndigheten	±0	19 039
6:6 Stöd till politiska partier	±0	171 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	102 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	±0	16 500
8:1 Presstödsnämnden	±0	6 842
8:2 Presstödd	±0	567 119
8:3 Myndigheten för radio och tv	+1 991	27 806
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	+3 000	20 488
Summa för utgiftsområdet	-214 809	12 198 574

BILAGA 5

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 1, punkt 1g (SD)

Förslag till beslut om anslag för 2015 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Avvikelse från budgetprop.	Avvikelse från utskottets förslag	Reservanternas förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	±0	127 522
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	±0	851 870
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	±0	705 646
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	±0	90 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	±0	86 242
3:1 Sametinget	+10 000	+12 000	50 511
4:1 Regeringskansliet m.m.	-286 000	-99 200	6 599 671
5:1 Länsstyrelserna m.m.	+20 000	+47 000	2 581 405
6:1 Allmänna val och demokrati	±0	+4 000	52 340
6:2 Justitiekanslern	±0	±0	39 923
6:3 Datainspektionen	±0	±0	44 033
6:4 Svensk författningssamling	±0	±0	1 300
6:5 Valmyndigheten	±0	±0	19 039
6:6 Stöd till politiska partier	-17 000	-17 000	154 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	±0	102 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	±0	±0	16 500
8:1 Presstödsnämnden	±0	±0	6 842
8:2 Presstödd	-141 780	-141 780	425 339
8:3 Myndigheten för radio och tv	±0	-1 991	25 815
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	±0	-3 000	17 488
Summa för utgiftsområdet	-414 780	-199 971	11 998 603

BILAGA 6

Utrikesutskottets yttrande 2014/15:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade vid ett sammanträde den 4 november 2014 att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetproposition 2014/15:1 utgiftsområde 1 samt därtill hörande motioner i de delar som berör utrikesförvaltningen.

Utrikesutskottet väljer att i det följande lämna synpunkter på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 på kommittémotionerna 2014/15:81 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9, 2014/15:140 av Stig Henriksen m.fl. (V) yrkande 9, och de enskilda motionerna 2014/15:2400 av Robert Halef (KD) och 2014/15:2312 av Sofia Damm (KD).

I yttrandet finns ett särskilt yttrande (V).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att drygt 6 886 miljoner kronor anslås till anslaget 4.1 Regeringskansliet m.m. Anslaget används för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentation, kommittéväsendet och gemensamma ändamål.

Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2014 av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat och 7 representationer och delegationer. Dessutom har Sverige cirka 350 honorärkonsulat.

Mellan den 1 januari 2000 till och den 1 augusti 2014 beslutade regeringen att öppna 23 ambassader och 4 karriärkonsulat. Under samma period beslutade regeringen att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Regeringen har ambitionen att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet.

Motionerna

I kommittémotion 2014/15:81 av Hans Linde m.fl. yrkande 9, förordar Vänsterpartiet att regeringen bör få i uppdrag att arbeta för att öka jämställdhetskompetensen på svenska ambassader och andra utlandsmyndigheter.

I kommittémotion 2014/15:140 av Stig Henriks-son m.fl. yrkande 9, förordar Vänsterpartiet att den svenska representationen på Natos högkvarter omgående bör avvecklas.

I den enskilda motionen 2014/15:2400 av Robert Halef (KD) förordas att en svensk ambassad öppnas i Beirut, Libanon och i den enskilda motionen 2014/15:2312 av Sofia Damm (KD) att en svensk ambassad öppnas i Tunis, Tunisien.

Utskottet

Sveriges representation utomlands är en viktig fråga för vårt lands utrikes-, säkerhets-, bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottet är en väl rustad utrikesförvaltning, både på Utrikesdepartementet i Stockholm och på plats ute i världen, en förutsättning för att kunna vidmakthålla relationer som ligger till grund för samarbete på viktiga områden och för att kunna förstå politiska, ekonomiska och kulturella trender i världen. För att uppnå effektivitet och kontinuitet i en modern utrikesförvaltning är det också viktigt att slå vakt om Utrikesdepartementets möjligheter att såväl behålla som rekrytera personal med olika kompetenser.

Kabinettssekreteraren informerade den 19 november 2014 utskottet om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling. Av denna information framgick att den ekonomiska situationen i dagsläget kan betraktas

som fortsatt stabil. Under året har inga nya ambassader öppnats. Regeringen har enligt budgeten ambitionen att öka antalet utlandsmyndigheter med inriktning på främjandeverksamhet, men kunde inte ge mer utförlig information. Detta är inte tillräckligt. Utrikesutskottet måste få denna typ av information i god tid för att kunna göra informerade ställningstaganden.

Utrikesutskottet vill understryka vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Att öppna och stänga en utlandsmyndighet påverkar Sveriges internationella relationer och medför kostnader. Det är därför viktigt att sådana beslut är långsiktiga och bygger på väl förankrade strategier. Utrikesutskottet påtalade vid informationstillfället att det önskar få mer detaljerad information vilket kabinettsekreteraren bejakade och utlovade att återkomma med.

Det framgick av informationen att det pågår interna diskussioner inom Regeringskansliet om ekonomin. Dessa diskussioner är inte avslutade och regeringen har inte på ett tillfredställande sätt kunnat informera utrikesutskottet om regeringens förslag till fördelning av anslaget 4.1 Regeringskansliet m. m.

I en motion föreslås att kompetensen vad gäller jämställdhet ska öka på svenska utlandsmyndigheter. Utskottet vill inledningsvis erinra om att beslutskompetensen i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation, utbildning av personal, fördelning av resurser t.ex. avseende jämställdhets- och mångfaldsfrågor ligger hos regeringen eller hos myndigheter som lyder under regeringen. Enligt utskottet är det mot denna bakgrund därför inte riksdagens sak att göra tillkännagivanden enligt motionärernas förslag i frågor av denna typ. Utskottet vill samtidigt understryka vikten av att frågor om jämställdhet och mångfald genomsyrar Regeringskansliets hela verksamhet. Internationellt utvecklingssamarbete är en viktig del av svensk utrikespolitik och jämställdhet utgör ett mål för Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Under 2013 genomförde Svenska institutet en rad evenemang om jämställdhet tillsammans med flera svenska utlandsmyndigheter.

I en motion föreslås att Nato-representationen i Bryssel ska läggas ned. I två andra föreslås att nya ambassader i Beirut och Tunis ska öppnas. Sveriges representation vid Nato i Bryssel ansvarar för Sveriges samarbete med Nato inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) och dess multilaterala överbyggnad Euroatlantiska Partnerskapsrådet (EAPR). Delegationen bevakar också den del av Natos verksamhet som har betydelse för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Utskottet vill erinra om att beslutskompetensen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som lyder under regeringen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation, utbildning av personal och fördelningen av resurser.

Mot bakgrund av det som ovan anförs har utskottet inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4.1 Regeringskansliet m. m. och föreslår därför att konstitutionsutskottet avstyrker motionerna 2014/15:140 yrkande 9, 2014/15:81 yrkande 9, 2014/15:2400 och 2014/15:2312.

Stockholm den 20 november 2014

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M), Hillevi Engström (M), Olle Thorell (S), Julia Kronlid (SD), Sofia Arkelsten (M), Katarina Köhler (S), Valter Mutt (MP), Margareta Cederfelt (M), Pyry Niemi (S), Björn Söder (SD), Hans Linde (V), Sofia Damm (KD), Jasenko Omanovic (S), Maria Andersson Willner (S), Ola Johansson (C) och Maria Weimer (FP).

Särskilt yttrande

Hans Linde (V) anför:

Vänsterpartiet är inte principiellt motståndare till att utlandsrepresentationer öppnas eller stängs, det är naturligt att det sker en kontinuerlig översyn av var det bedöms vara mest prioriterat att vara närvarande. Men det är uppenbart att den omläggning av Sveriges utlandsrepresentation som genomfördes under den föregående borgerliga regeringen inte skedde i ett politiskt vakuum. De förändringar som genomfördes var starkt kopplade till en omläggning av den svenska utrikespolitiken bort från en självständig svensk utrikespolitik till ett allt tydligare band till USA, det som brukar kallas ”den transatlantiska länken”. Därför var Vänsterpartiet t.ex. kritiskt till att regeringen under förra mandatperioden stängde ambassaderna i bl.a. Managua (Nicaragua), Windhoek (Namibia) och Gaborone (Botswana). Dessa ambassader var tydliga symboler för Sveriges självständiga röst i världen. Vänsterpartiet har samtidigt motsatt sig att Sveriges delegation vid Nato i Bryssel uppgraderats, eftersom vi sett detta som ytterligare ett steg bort från en militär alliansfrihet som vi vill slå vakt om. Vår förhoppning är att en ny regering och en i delar ny inriktning på Sveriges utrikespolitik också ska märkas i Sveriges utlandsrepresentation. Vänsterpartiet ser ett behov av att förstärka Sveriges närvaro i både Latinamerika och Afrika söder om Sahara – regioner som drabbades av den tidigare regeringens ambassadnedläggningar. Vi anser också att om regeringens mål om en feministisk utrikespolitik ska genomföras så krävs ett strukturerat arbete inom utrikesförvaltningen för att garantera att det finns kompetens om jämställdhetsfrågor på alla utlandsmyndigheter.